

SLOVENSKI

Poročevalec

Direktor: Rudi Janžaba — Odgovorni urednik: Sergej Vojšnjak — Tiska tiskarna Slovenskega poročevalca — Uredništvo: Ljubljana, Tomšičeva ulica 3, telefon 55-22 do 55-28 — Uprava: Ljubljana, Copova ul. 30/III, telefon 45-75 in 46-21 — Oglasi oddelček: Ljubljana, Kardeljeva ul. 3, telefon 38-96 za ljubljanske naročnike 24-83, za zunanje 38-32 — Poštni predal 29 — Tek. račun NB 601-60321-4 — Mesečna naročnina 140 din

Ob tednu matere in otroka

Vsakoletno praznovanje Tedna matere in otroka je postalo v zadnjih letih že ustaljena tradicija. To praznovanje nam je vsako leto pomagalo izpolniti precej potrebnih nalog, ki zadevajo skrb in zaščito matere in otroka, ki pomenijo priznanje plemenitemu materinstvu in ki so praznik v naših družinah. Bolj kakor prejšnja leta je letos v Tednu matere in otroka poudarek na naši družini prav zato, ker je družina tista drobnica, v kateri raste in se razvija naše bodoče pokolenje. Ta naš mladi rod mora biti klen, telesno in duševno zdrav, da bo zmogel zavzeti dostojno mesto v naši novi socialistični družbi, da bo kos življenju in nalogam pri ustvarjanju lepšega in boljšega sveta, za katerega se danes trudimo mi vsi.

Družina! Njej naj velja v letošnjem tednu naša posebna skrb, družini, v kateri se rodi, negujejo in vzgajajo naši otroci, naša mladina, naša bodočnost. Predvsem so tu starši, ki morajo čutili, da je ta teden njihov! Naj se pogledajo vase, naj odkrito in iskreno pogledajo ogledalo svojega velikega poslanstva — vzgojno delo. Ali so storili vse, da so otroku omogočili zdravo rast in napreden razvoj? Živi družina v nepotrebnih težavah? Morda je oče pijanec, ki posega v svoji strasti tudi po denarnih dokladah, katere mu daje država za otroka? Morda je celo mati stopila na njegovo pot ali kako drugače zapravlja, da so otroci po njeni krivdi prikrajšani za najpotrebnejše, po drugi strani pa gledajo v obeh straneh zglede. Takih primerov morda ne bo mnogo in se bodo nekateri ob branju teh vrstic oddahnili, češ moji otroci ne trpijo pomanjkanja. Naj si oba roditelja odkrito pogledata v oči in naj povesta, kako je sicer v družini. V kakšnem okolju rasejo otroci? Morda so v družini prepripi ali celo pretepanje, morda hodita vsak svojo pot, v sporazumni brezbrzičnosti drug do drugega, išče vsak svoje zabele in svojih novih čustvenih nagnjenj. Živita morda samo se zato skupaj, ker so v družini otroci? Vendar morata vedeti: mimo otrokovih oči in njegovega dojemanja ne gre najmanjša stvar, nič mu ne ostane tuje in skrito. Otrok ljubi oba in se nagiba zdaj na to, zdaj na drugo stran, išče poti in opravila za dejanja obeh in — sodi. Otrokovo srce je najboljši sodnik. Morda je zalosten in zagrenjen, odmika se obema, zaide na svoja pota in se odtnji, odmika se čustveno in duševno. Kam bo zašel? Ali se ne bosta morda oba nekoč zgrozila ob njegovi poti, ki bo peljala v slabo, zgrozila, ob misli, da sta ga s svojim ravnanjem pognala na to pot? Za otroka in njegovo srečo je treba marsikaj žrtvovati, tako bolesten ponos, prepire in sovraštva, živčnost in nestrpnost, da bo rasel, kakor mora, v zdravem okolju, da bo spoštoval starše in z njimi vse starejše ljudi, da bo verovral v ljudi in v življenje, ki mu gre nasproti.

Otroka morata vzgajati oba.

Vzgojne naloge so enakomerno porazdeljene na oba roditelja. Vzgoja pa zahteva tudi časa, ki ga za otroka morata imeti. Otrok ne sme tipati sam za rešitvijo precej potrebnih nalog, ki zadevajo skrb in zaščito matere in otroka, ki pomenijo priznanje plemenitemu materinstvu in ki so praznik v naših družinah. Bolj kakor prejšnja leta je letos v Tednu matere in otroka poudarek na naši družini prav zato, ker je družina tista drobnica, v kateri raste in se razvija naše bodoče pokolenje. Ta naš mladi rod mora biti klen, telesno in duševno zdrav, da bo zmogel zavzeti dostojno mesto v naši novi socialistični družbi, da bo kos življenju in nalogam pri ustvarjanju lepšega in boljšega sveta, za katerega se danes trudimo mi vsi.

Družina! Njej naj velja v letošnjem tednu naša posebna skrb, družini, v kateri se rodi, negujejo in vzgajajo naši otroci, naša mladina, naša bodočnost. Predvsem so tu starši, ki morajo čutili, da je ta teden njihov! Naj se pogledajo vase, naj odkrito in iskreno pogledajo ogledalo svojega velikega poslanstva — vzgojno delo. Ali so storili vse, da so otroku omogočili zdravo rast in napreden razvoj? Živi družina v nepotrebnih težavah? Morda je oče pijanec, ki posega v svoji strasti tudi po denarnih dokladah, katere mu daje država za otroka? Morda je celo mati stopila na njegovo pot ali kako drugače zapravlja, da so otroci po njeni krivdi prikrajšani za najpotrebnejše, po drugi strani pa gledajo v obeh straneh zglede. Takih primerov morda ne bo mnogo in se bodo nekateri ob branju teh vrstic oddahnili, češ moji otroci ne trpijo pomanjkanja. Naj si oba roditelja odkrito pogledata v oči in naj povesta, kako je sicer v družini. V kakšnem okolju rasejo otroci? Morda so v družini prepripi ali celo pretepanje, morda hodita vsak svojo pot, v sporazumni brezbrzičnosti drug do drugega, išče vsak svoje zabele in svojih novih čustvenih nagnjenj. Živita morda samo se zato skupaj, ker so v družini otroci? Vendar morata vedeti: mimo otrokovih oči in njegovega dojemanja ne gre najmanjša stvar, nič mu ne ostane tuje in skrito. Otrok ljubi oba in se nagiba zdaj na to, zdaj na drugo stran, išče poti in opravila za dejanja obeh in — sodi. Otrokovo srce je najboljši sodnik. Morda je zalosten in zagrenjen, odmika se obema, zaide na svoja pota in se odtnji, odmika se čustveno in duševno. Kam bo zašel? Ali se ne bosta morda oba nekoč zgrozila ob njegovi poti, ki bo peljala v slabo, zgrozila, ob misli, da sta ga s svojim ravnanjem pognala na to pot? Za otroka in njegovo srečo je treba marsikaj žrtvovati, tako bolesten ponos, prepire in sovraštva, živčnost in nestrpnost, da bo rasel, kakor mora, v zdravem okolju, da bo spoštoval starše in z njimi vse starejše ljudi, da bo verovral v ljudi in v življenje, ki mu gre nasproti.

Otroka morata vzgajati oba.

Pozabili tudi ne bodo naših partizanskih sirot v domovih in vseh drugih otrok brez staršev. Ti v domovih sicer imajo dobro in zadostno oskrbo, pogrešajo pa toplino domačih ognjnih in nežne ljubezni staršev. Obiskali jih bomo in jih obdarili, da bodo čutili, kako so vsi naši, kako mi vsi skrbimo zanje in jih imamo radi. Morda si bo prav ta teden kdo med njimi spet našel prijetno in toplo zavetje ter iskreno ljubezen novega, nesebičnega rednika.

Vse letošnje velike in skrbne priprave za čim lepše praznovanje Tedna matere in otroka nam jamčijo, da ne bo ostal brez haska. Seveda pa bo dosegel svoj namen le tedaj, če se vsi dobri sklepi ne bodo z njim končali, pač pa se bodo nadaljevali tudi kasneje in nam prinesli trajnih koristi, zlasti v vzgojnem oziru.

Vinodolska hidroelektrarna začne danes redno obratovati

V podzemeljski strojnici v Triblju nad Crikvenico bo danes dopolnena pomembna slovesnost ob začetku rednega obratovanja naše največje doslej zgrajene hidroelektrarne Vinodol.

O vinodolski hidroelektrarni se je že mnogo pisalo. To je razumljivo, saj gre za največji povojni gradbeni objekt na Hrvaškem, ki je sedaj v svojem prvem delu dovršen. Pa tudi ves način gradnje te hidroelektrarne je svojevrsten in redkost, tako po prirodnih okolnostih, kakor tudi po izvedbi. Malo je elektrarn, ki bi izkoriščale tako velik vodni padec kakor vinodolska, pri kateri znaša višinska razlika med akumulacijskim jezerom Bajer in podzemeljsko strojnico v Triblju kar 650 metrov. Graditi takšen sistem za izkoriščanje vodne sile v kraškem predelu Gorskega Kotara brez kake večje reke, kjer teče le nekaj večjih potokov, je bila velika smelost. Toda meteorologi in geologi so na podlagi opazovanj ugotovili, da ima prav to področje v vsej Jugoslaviji največ padavin, namreč nad 4000 mm na leto in da je mogoče zbrati te vode v velikih umetnih jezerih. Znani so primeri, da je v Gorskem Kotaru v enem mesecu padlo do 950 mm dežja, t. j. približno toliko, kakor povprečno vse leto v Zagrebu. Geologi so temeljito preiskali teren na podlagi dobljenih sigurnih podatkov pa so nato projektanti našli najboljše tehnične rešitve.

Sedem let je poteklo, odkar se je začela gradnja posameznih objektov hidroelektrarne. Danes, ko je prva etapa graditve vinodolskega sistema dovršena lahko rečemo, da so naši strokovnjaki dobro opravili svoje delo in da se po svojih razstavah lahko merijo

Nota FLRJ Bolgariji

Odločno zavračamo grožnje Bolgarije

Beograd, 31. maja (Tanjug). Ker odločno zavrača ultimativne grožnje bolgarske vlade o nadaljnjem poslabšanju ravnanja z jugoslovanskim diplomatskim predstavništvom v Sofiji, je vlada FLRJ danes obvestila bolgarsko vlado, da bo za primer, če bi bile te grožnje uresničene, prisiljena storiti ustrezne ukrepe proti bolgarskemu predstavništvu v Beogradu na načelu točne recipročnosti. V notii jugoslovanskega ministrstva za zunanje zadeve, ki je bila danes poslana bolgarskemu veleposlanstvu v Beogradu, je rečeno, da vlada FLRJ odklanja odgovornost za posledice, ki

Zahvala tov. Edvarda Kardelja za pozdrave in čestitke za operacijo

Beograd, 31. maja. Odkar je bilo objavljeno prvo sporočilo o uspehi operaciji podpredsednika vlade FLRJ in ministra za zunanje zadeve Edvarda Kardelja, so prejeli v njegovi pisarni mnogo brzojavk in pism iz raznih krajev države in inozemstva, v katerih mu posiljalci izražajo čestitke ter želje za čimprejšnje ozdravljenje. Tovariš Kardelj ne more neposredno odgovoriti na številne brzojavke in pisma, o katerih je bil redno obveščen, zato se po tej poti zahvaljuje vsem, ki so mu poslali pismene ali brzojavne pozdrave in čestitke k uspehi operaciji.

Iz kabineta ministra za zunanje zadeve.

Maršal Tito na razstavi umetniške fotografije

Beograd, 31. maja. Danes dopoldne ob 11. uri si je maršal Tito ogledal prvo mednarodno razstavo umetniške fotografije v Beogradu. Pred poslopijem na Terazijah, v katerem je razstava, sta sprejela maršala v ime prireditelne odbora Josip Bosnar in Djordje Skrigin, ki sta mu tudi pojasnjevala posamezne slike in avtorje na razstavi.

bi mogle nastati zaradi takega ravnanja, ki so ga vsilile bolgarske oblasti. Nota pripominja, da bo odgovornost v primeru padla izključno na bolgarsko vlado in njene organe. Jugoslovanska nota prav tako odločno zavrača kot neresnične trditve v bolgarski notii z dne 22. maja t. l. glede omejenega gibanja uslužbenec bolgarskega veleposlanstva v Beogradu. Nota opozarja, da so bolgarske oblasti že novembra 1949 omejile gibanje jugoslovanskim uslužbenecem v Bolgariji za več bolgarskih področij, ki so jih razglasile za prepovedano cono. Jugoslovanska vlada je večkrat protestirala tako proti tem ukrepom, kot tudi proti vsem korakom bolgarskih oblasti, katerih namen je bil, da bi jugoslovanskim diplomatskim zastopnikom onemogočili normalno opravljanje dolžnosti. Ker so bili vsi ti protesti brez odziva in ker je bolgarska vlada ne le nadaljevala s takimi praksami, marveč je začela celo nedovoljeno zasledovati

Ugodna kritika gostovanja plesnega ansambla LR Srbije v Angliji

London, 31. maja. Londonški časnik «News Statesman and Nation» prinaša obširno poročilo o predstavi državne ansambla narodnih plesov Srbije, ki je že nekaj dni na gostovanju v Veliki Britaniji. Časnik piše, da so plesi jugoslovanskih narodov izredno lepi. Samozavestna energija v plesu jugoslovanskih plesalcev je očarljiva, piše list. V njihovem plesu je tista moška moč in prožnost mišičevja, ki daje spontano gracijo, posebno pa v čisto moških plesih, kot so stilizirane bitke, ki jih plešejo ob bobnu, ter lahki uravnoteženi ritmični koraki, ki se razvijajo v veliki crescendo moči. Nagli gibi nog in valovanje kril živahnih barv so zanimivi za oko in napravijo nenavadno močan vtis.

Jugoslovanske uslužbenice v Sofiji, je bila vlada FLRJ prisiljena omejiti svobodo bolgarskim uslužbenecem v Jugoslaviji, da bi dosegla recipročnost. Hkrati je v skladu s svojo politiko dobrih sosednih odnosov poslala bolgarski vladi predlog za odpravo kakršne koli omejitve gibanja diplomatske osebja na podlagi striktno recipročnosti. Bolgarska vlada pa je ne le zavrnila ta predlog, marveč nadaljevala z zaostrovanjem režima do jugoslovanskih zastopnikov v Sofiji. Z noto z dne 30. aprila t. l. je skušala bolgarska vlada neresnično naslikati ta dejstva, sklicujoč se na domnevno preganjanje bolgarskega odpravnika poslov v Beogradu Ivanova pri njegovem potovanju v Skoplje. Jugoslovanska vlada je v današnji notii odločno zavrnila te obtožbe kot zlobne in izmišljene, trdeč, da je avtomobil Ivanova večkrat prekršil temeljne predpise v gibanju motornih vozil, tako da so organi jugoslovanske prometne milice morali pri neki priložnosti opozoriti Ivanova na spoštovanje prometnih predpisov. Opravičilo, ki ga je tedaj Ivanov dal jugoslovanskim prometnim organom, je rečeno na koncu jugoslovanske note, najbolje pobija vse izmišljotine, ki jih navaja bolgarska vlada v zvezi s tem primerom.

Iz Vrhovnega sodišča FLRJ

Vrhovna sodišča so sprejela do danes že veliko število tožb po Zakonu o upravnih sporih, ki je stopil v veljavo dne 9. maja t. l. Toda v mnogih primerih je zapaženo, da te tožbe niso sestavljene tako, kot to zakon odreja. Zaradi tega jih redno vračajo strankam s pozivom, da jih popravijo, s tem pa se ustvarjajo odvečni stroški tako za same stranke, kakor tudi za sodišče in otežkoča končna rešitev spora. Stranke po so pri tem tudi v nevarnosti, da bodo njihove tožbe kot nepopolne odbite.

Zaradi tega opozarjamo državljane, da tožbe v upravnih sporih sestavljajo na način, ki je odrejen v členu 24 Zakona o upravnih sporih, posebno pa, da morajo k tožbi priložiti tudi akt, ki ga s tožbo izpodbijajo v originalu ali prepisu, kakor tudi prepis tožbe in vseh prilog k tožbi, za toženi državni organ in za vsako zainteresirano osebo, v kolikor ta obstoji.

Predrzno izzivanje

Odnosi med sosedno republiko Italijo in našo državo so se v zadnjih mesecih znatno poslabšali. Tudi prej so bile izjave italijanskih odgovornih politikov o želji po prijateljskih odnosih z nami le bolj formalnega značaja, saj so take izjave spremljale nenehne klepetniške kampanje proti naši državi. V zadnjih mesecih pa so se tem kampanjam pridružil dejanja, ki kažejo na očitno sovražno razpoloženje in jih je mogoče primerjati le še z ukrepi, kakršnih se poslužujejo proti naši državi Sovjetska zveza in njeni sateliti.

Prvo tako dejanje je predstavljalo zadržanje italijanskih diplomatskih predstavnikov v naši državi ob priliki prvomajske parade, katere se demonstrativno niso udeležili in se s tem pridružili kominformoskim diplomatom.

Sledila je ogabna gonja proti našemu vojaškemu atašeju pri veleposlanstvu v Rimu, podpolkovniku Kodriču. Na namig italijanskih vladnih krogov je del italijanskega tiska pričel objavljati obrekovalne članke proti podpolkovniku Kodriču, čemur je sledilo uradno diplomatsko sporočilo, da njegova prisotnost v Rimu ni več zaželena. Hkrati so v Rimu ojačali stražo pred našim poslaštvo in sedežem italijanskih vladnih krogov sedaj prikazati stvar kot nepomembno pomoto, je jasno, da je bila aretacija izvedena načrtno in premisseno. Kaže, da hočejo italijanski vladni krogi prav tako kot države sovjetskega bloka čim bolj otežiti bivanje naših diplomatskih predstavnikov v njihovi državi ter s tem zaostriiti odnose med obema državama.

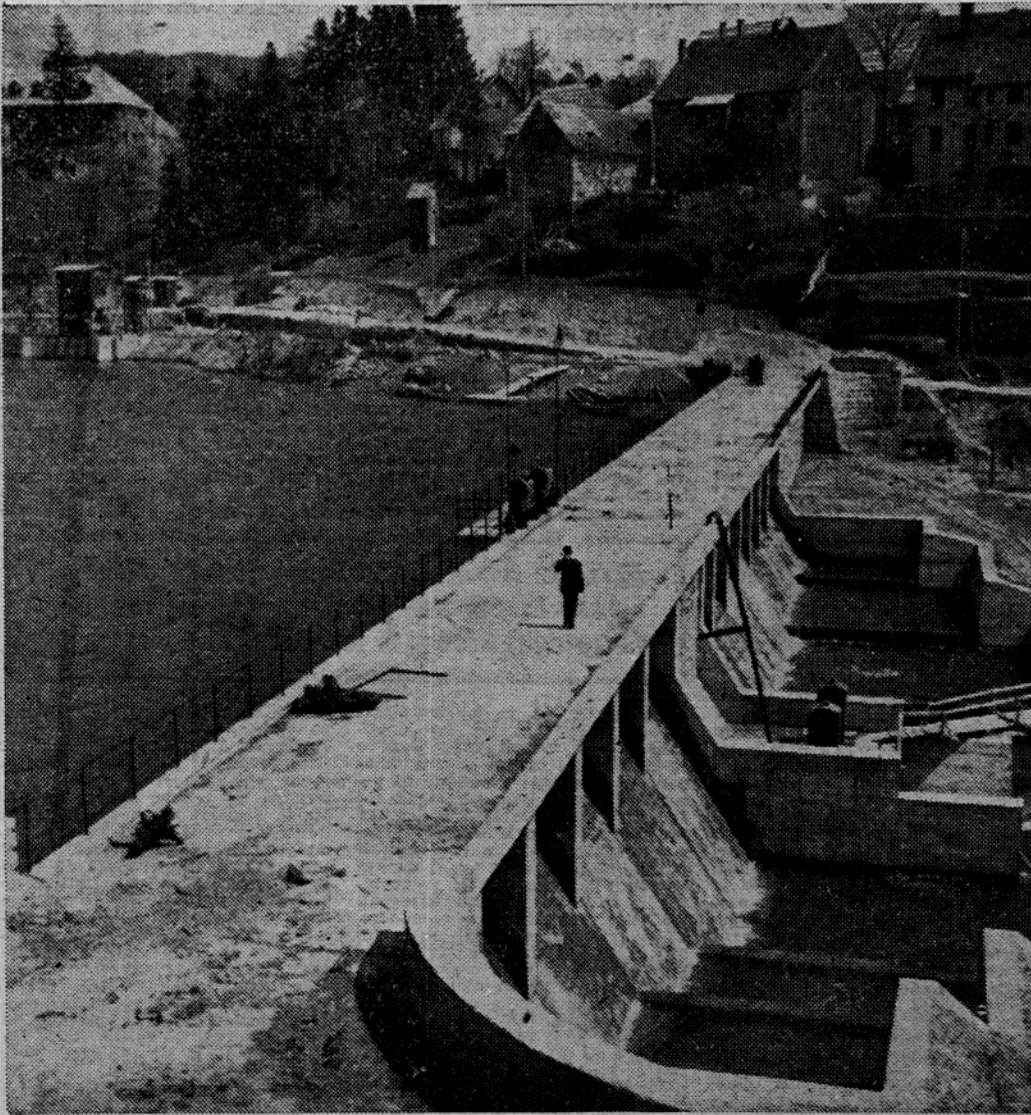
V tej vni posmenenja kominformoskih metod so šli v Italiji še dalje. Določili so, da bo na njihov državni praznik 2. junija vojaška parada tudi v Gorici, t. j. neposredno ob meji z našo državo. V Gorici so bila doslej že nešteta iredentistična in polvojaška zborovanja, izrazito izzivalnega značaja, kajti drugače bi nedvomno za zborovanja raznih bojovniških združenj izbrali kak drug, primernejši kraj v središču države. Ko so bile okrog 20. marca v Trstu fašistične demonstracije, so se v okolici Gorice vršili vojaški manevri italijanske vojske. Italijanske ladje so čakale v Trzinu, da odpeljejo vojsko v Trst.

Vse to rožljanje z orožjem na naših mejah, kateremu se bo sedaj pridružila še vojaška parada v Gorici, nas le preveč spominja na stvari, ki se dogajajo na naših mejah s sateliti Sovjetske zveze. Nedvomno so tudi vsa ta zadnja sovražna dejanja proti naši državi posledica jačanja fašizma v Italiji in nemoči krščanskih demokratov, ki s svojo oportunistično in iredentistično politiko popuščajo fašističnemu vojnemu hujskaštvu, namesto da bi vodili odločno protifašistično politiko in skušali odpraviti usodne napake iz preteklosti.

Mi smo nudili Italiji dovolj možnosti, da prijateljsko uređimo vsa sporna vprašanja. Nešetokrat so jih naši odgovorni predstavniki pozvali k temu, da bi zboljšali odnose med obema državama, toda na vse to oni odgovarjajo z gangsterskimi napadi na naše diplomatske predstavnike in z rožljanjem orožja na naših mejah.

Film o Jugoslaviji bodo v ZDA predvajali po televiziji

Zagreb, 31. maja. (Tanjug) Filmska ekipa ameriške agencije za vzajemno varnost snema film o Jugoslaviji, ki ga bodo vrteli po televizijskih postajah v ZDA. Ob sodelovanju strokovnjakov «Jadransko» snema še nekaj dni kulturno in gospodarsko življenje Zagreba. Snemala bo še v Beogradu in Splitu, verjetno pa tudi v Dubrovniku. Snemanje celotnega filma bo trajalo mesec dni.

Cez pregrado umetnega jezera Bajer so speljali cesto do Fužin. Ob jezeru (na levi strani slike) je majhna hišica za avtomatno čiščenje vode. S tega mesta odteka voda po 10 km dolgi poti skozi predor pod Fužinami, cevodov Ličko polje, predor Kobiliak — Razomir in jelski tunel cevodov do 660 metrov nize ležeč podzemeljske strojnice v Triblju nad Crikvenico.

ZASEDANJE MEDNARODNE KONFERENCE DELA

Naša delegacija bo podprla akcijo OZN za pomoč nerazvitim deželam

Od 4. do 28. junija bo v Zenevi 35. zasedanje Mednarodne konference dela, ki je eden od treh organov Mednarodne organizacije dela (drugi njen organ je Upravni odbor, tretji pa Mednarodni urad dela). Kot specializirana ustanova OZN zavzema ta organizacija posebno vidno mesto, saj je njena naloga, da dela za izboljšanje življenjskih in delovnih pogojev delovnih ljudi. Kot taka je tudi zelo vreden činitelj v boju za mir in napredek v svetu.

Našo državo bo letos zastopala na tej konferenci 12-članska delegacija pod vodstvom predsednika Sveta za ljudsko zdravstvo in socialno politiko vlade LR Slovenije ministra dr. Jožeta Potrča, ki je večeraj zjutraj odpotoval iz Ljubljane. Pred odhodom delegacije je naš novinar obiskal dr. Potrča, ki je odgovoril na nekatera vprašanja. Iz tega razgovora posnemamo naslednje:

Od vprašanj, ki so na dnevnem redu tega zasedanja, smatra naša delegacija za najbolj važna vprašanja minimalnih norm socialnega zavarovanja, o katerem bodo razpravljali tudi še prihodnje leto. Mnogo

je namreč še takih dežel, kjer socialnega zavarovanja sploh še nimajo in kjer se bore delovni ljudje za svoje osnovne življenjske pravice. Po važnosti je na drugem mestu vprašanje tovarniških komitejev, kajti vsak napredek v demokratizaciji upravljanja podjetij predstavlja v današnjih razmerah dejansko prispevek k utrditvi mednarodnega mira. Pri tem je dr. Potrč poudaril, da naših naprednih, edinstvenih oblik upravljanja preko delavskih svetov in upravnih odborov sicer ni mogoče primerjati z nobeno podobno ustanovo v svetu, da pa imamo vendarle tudi v mnogih drugih deželah, posebno v Nemčiji, Avstriji in Franciji razvojne ključne točke. Mednarodna konferenca dela, je dejal dr. Potrč, »je vsekakor za nas velikega pomena in to iz dveh razlogov: na eni strani imamo tako možnost, seznaniti sodelujoče predstavnike 65 držav z velikimi, zgodovinsko pomembnimi spremembami pri nas, na drugi strani pa se tudi tako uspešno borimo zoper polkuse Sovjetske zveze, da bi nas odvojila od mednarodnega delavskega pokreta.«

Razgovor s dr. Jožetom Potrčem — vodjem jugoslovanske delegacije

Na vprašanje, kakšno mesto zavzema naša socialna zakonodaja v svetovnem merilu, je dr. Potrč v uvodu svojega odgovora poudaril dejstvo, da zavisi obseg in popolnost take zakonodaje predvsem od stopnje, ki jo je že dosegla posamezna dežela v razvoju svojih materialno-proizvajalnih sil. Zato ni nič čudnega, da imajo nekatere države, kot n. pr. Švedska, ki se je razvijala čisto drugače in pod neprimerno ugodnejšimi pogoji, socialno zakonodajo, ki je popolnejša od naše. Pri tem pa ne smemo spregledati, da je storišla naša država na tem področju v danih pogojih več, kakor katera koli druga dežela (dr. Potrč je omenil predvsem naš sistem socialnega zavarovanja in skoraj edinstveno skrb naše države za otroke, ki se kaže med drugim predvsem v uredbi o otroški dokladi). »Če upoštevamo, da gre v našem primeru,« je dejal dr. Potrč, »za državo, ki še ni prebolela vseh posledic razredjanja v zadnji vojni, ki je začela graditi kot slabo razvita dežela temelje lepšega življenja šele po osvoboditvi in ki je poleg tega že štiri leta izpostavljena gospodarski diskriminaciji in drugemu pritisku od zunaj, tedaj nam postane jasen tudi vpliv te naše zakonodaje na druge dežele. V državah, ki so za nami, spoznajo lahko, kaj vse se da storiti na tem področju tudi pri njih, za naprednejše dežele pa je naš primer opo-

min, češ, res je, da ste že mnogo storili, vendar bi lahko storili spričo možnosti, ki jih vi imate, še mnogo več.«

Na tem zasedanju že omejene konference bo nastopila naša delegacija s posebno resolucijo, s katero bo podprla OZN v njeni akciji za pomoč nerazvitim in slabo razvitim deželam. To pomoč je namreč OZN že sprejela kot svojo obveznost in nam je mnogo do tega, da jo podpremo v tej organizaciji, v kateri sodelujejo sindikati 65 držav — članice Mednarodne organizacije dela kot predstavniki delavskega razreda v teh državah. S takšno pomočjo se namreč odpravljajo velike gospodarske razlike med posameznimi deželami in s tem obremenjuje krizni svet. Po mnenju naše delegacije bi se morala izražati ta pomoč bližje v finansiranju nerazvitih dežel, pa tudi v obliki neposredne tehnične pomoči.

H koncu se je tov. minister dr. Potrč dotaknil pomena same mednarodne organizacije dela, pri čemer je med drugim dejal: »V tej organizaciji ima naše napredno delavsko gibanje izredno lepe možnosti za zblizevanje in sodelovanje z drugimi delavskimi gibanji v svetu, v želji po izmenjavi medsebojnih izkušeni. Temu namenu pomaga tudi izdajanje obsirne literature z dokumentacijo, ki je na razpolago predstavnikom vseh 65 članjenih držav.«

POD STEBRIMI 2000 LETNE KULTURE

... a čudi nikdar?

Vidiš, brat! Kako modro vzgajamo svet že 20 stoletij — kolena in upogajena glava!...

Santina vodi šovinistično sovraštvo do Slovencev

Protesti v jugoslovanski coni STO proti dejavnosti fašističnega škofa

Koper, 31. maja (Tanjug). Prebivalstvo v mestih in vaseh jugoslovanske cone STO že več dni soglasno zahteva, naj duhovniki prekinejo sleherni stik s tržaškim škofom Santinom, znanem po njegovi profašistični dejavnosti.

Delavci tovarna »Ampeleas in »Arrignone v Izoli so s svojega sestanka poslali krajevemu

župniku pismo, v katerem opozarjajo, da je tržaški škof Santin poslušen izvrševalec imperialističnih težejih rimske vlade. Podobna pisma so poslali župniku uslužbenci in delavci mnogih drugih podjetij.

Slovenci in Italijani 3. osnovne enote SIAU v Koprju opozarjajo v svojem pismu koprškega župnika Brunija, da Santina v njegovem delu vzpodbujajo šovinistično sovraštvo do slovenskega prebivalstva v teh krajih in da je vidni eksponent iredentističnega in neofašističnega gibanja v Trstu.

Prebivalstvo in delovni kolektivi jugoslovanske cone STO pošiljajo hkrati pisma tudi ljudskim odborom, v katerih zahtevajo od njih, naj ukrepejo vse potrebno, da bi onemogočili poskus Santina, da bi s pritiskom in zastraševanjem pridobil duhovnike jugoslovanske cone STO za uresničitev svoje iredentistične politike.

Te dni pa so poklicali naš ribiški odsek tržaškega pristanišča poveljstvo slovenske ribiše iz Sv. Križa pri Trstu in jim sporočili, da se bodo morali odpraviti lastni nad ribiški hišicami v svetokriškem pristanišču, češ da bodo na istem mestu zgradili za vse ribiše skupno skladišče, za katerega pa bodo morali plačevati najemnino. Svetokriški ribiči so odločno odklonili to zahtevo ter poudarili, da oni še vedno čakajo na izplačilo vojne škode, kar bi jim omogočilo, da bi popravili svoje naprave v pristanišču. Nato njihovo pripombo so jim predstavili ribiškega odseka odgovorili, da vojne škode ne bodo dobili izplačane, ker ni denarja in zato tudi njihove prošnje ne bodo rešene.

Ribiški pristan pod Sv. Križem pri Trstu zato menijo, da je najnovjša zahteva odseka za ribišto, da bi se oni odpovedali svoji lastnini v ribiškem pristanišču, povezana z zavlačevanjem plačila vojne škode in da je očito, da nameravajo na ta način izriniti še preostale slovenske ribiče z obale med Trstom in Devonom, kjer žive že dolga stoletja. Tako so hoteli storiti že v Sitanu, kjer so zgradili ribiško naselje za italijanske ribiče in tako delajo tudi v Trstu in okolici, kjer vse krebitve, namenjene za razvoj ribištva, podeljujejo raznim italijanskim ribiškim združenjem, ki so s pomočjo teh prekrcle najmodernejšo ribiško opremo, medtem ko slovenskim ribičem nečesto vrtni niti vojne škode. Italijanski iredentistični krogi računajo, da bodo z gospodarskim uničenjem slovenskih ribičev, najširših prebivalcev tržaškega zaliva, izriniti Slovence z obale in vzpostavili italijanski koridor med Trstom in Tržičem.

Slovenski ribiči iz Sv. Križa pri Trstu zato menijo, da je najnovjša zahteva odseka za ribišto, da bi se oni odpovedali svoji lastnini v ribiškem pristanišču, povezana z zavlačevanjem plačila vojne škode in da je očito, da nameravajo na ta način izriniti še preostale slovenske ribiče z obale med Trstom in Devonom, kjer žive že dolga stoletja. Tako so hoteli storiti že v Sitanu, kjer so zgradili ribiško naselje za italijanske ribiče in tako delajo tudi v Trstu in okolici, kjer vse krebitve, namenjene za razvoj ribištva, podeljujejo raznim italijanskim ribiškim združenjem, ki so s pomočjo teh prekrcle najmodernejšo ribiško opremo, medtem ko slovenskim ribičem nečesto vrtni niti vojne škode. Italijanski iredentistični krogi računajo, da bodo z gospodarskim uničenjem slovenskih ribičev, najširših prebivalcev tržaškega zaliva, izriniti Slovence z obale in vzpostavili italijanski koridor med Trstom in Tržičem.

Nekaj podrobnosti o bolgarski denarni politiki

Beograd, 31. maja (Tanjug). Denarna reforma, ki so jo pred nekaj dnevi izvedli v Bolgariji, je z vsoto težo pritišla na široke delavske množice, saj je v glavnem reforma favorizirala bolgarski birokratski aparat. Uslužbencem »s posebno vlogo« kot oficirjem, partijskim funkcionarjem in drugim so zamenjali denar po tečaju 1:4. Tudi pri ostalih uslužbencih je bilo več kategorij. Nekateri so dobili za 100 levov 2 leva, drugi 3 itd. Pri vseh zamenjavah pa so bili uradniki v najugodnejšem položaju.

Tik pred denarno reformo so oblasti prisilile odkupovale kmetijske pridelke. Tako so kupovali žito po ceni 1500 levov za stot, četudi je njegova dejanska vrednost na svobodnem trgu 8000 levov. Čim pa so odkup izvedli, so kmetom zamenjali zasluženi denar po tečaju 100:1. Vsi dolgovniki kmetov državi, davki, posojila itd., gredo v prid države po tečaju 100:4.

Jasno je, da je takšna denarna reforma izzvala v vseh krajih Bolgarije veliko nezadovoljstvo. Poročajo, da je bi-

RAZPRAVA V RIMSKEM PARLAMENTU

Zgodovina se ponavlja

Liberalci so proti prepovedi neofašističnega gibanja — Turinska »Stampa« primerja položaj letom pred Mussolinijevim režimom — Neofašisti vztrajajo pri svojih načrtih — Premoženo bivšega kralja so razdelili med dediče — Tudi Vatikan dobil svoj delež

v parlamentu, da je deloma kriva, da se je neofašizem udril. Kritiziral je stališče parlamentarne večine, ki je »pogostokrat preganjala tudi dobrohotne fašiste brez sleherne krivde.«

Poslanec KP Italije Audisio je obdolžil vlado, češ da je kriva preobrnjena neofašizma, pri čemer je poudaril, da ni poprej ničesar ukrenila proti porajanju fašizma, pač pa je celo z nekaterimi zakoni pospešila njegov razvoj. Audisio je naštel 10 različnih fašističnih organizacij v italijanskem socialnem gibanju, ki zahtevajo, naj bi gibanje v celoti posnemalo bivšo fašistično stranko. V naprednih Italijanskih političnih krogih so čedalje bolj zaskrbljeni sprito krepitve neofašizma v Južni Italiji. Turinska »Stampa« poudarja, da so neofašisti v predvolilni kampanji mnogokrat izpričali svoje fašistične nazore in da potemtakem ni nikaršnih težav, da bi jih postavili izven zakona. Po mnenju časnika nastaja sedaj ob udeležbi industrijskih in plutokratskih krogov približno takšen položaj, kakršen je bil pred Mussolinijevim režimom.

Neofašistični časniki, med njimi tudi rimski časnik »Il Secolo« pa čedalje bolj trdovratno zahtevajo, naj se spremeni sedanji sestav vlade, dasi ravno priznavajo, da tega ne bo mogoče izvesti pred prihodnjimi političnimi volitvami. »Il Secolo« svetuje dopisnikom ameriške časopisov v Rimu, naj sprejme svoje mišljenje o fašizmu in naj skločno že razumejo pravice Italije.

Pred meseci je apelacijsko sodišče tudi v razpravi glede Mussolinijeve imovine razsodilo, da se Mussolinijevim naslednikom vrne njegovo premoženje. Medtem ko je v Italiji na milijone brezposelnih in ljudi brez zemlje, vladni krogi in njim podrejeni organi širokogrudno dele zemljo članom bivše kraljevske hiše, Mussolinijevim naslednikom in Vatikanu. Italijanski senat je namreč sprejel zakon o osnutku, po katerem bo Vatikan dobil 500 ha zemlje za graditev novih naprav za vatikansko radijsko postajo. Napredno usmerjeni senatorji so med razpravo o tem zakonskem osnutku ostro napadli vlado, češ da podpira Vatikan, ki se prav po svojih radijskih postajah vmešava v notranje politično življenje Italije. Nekateri senatorji so tudi poudarili, da vlada nikdar ni bila tako radodarna z zemljo, ko je zemljo potrebovala mala republika San Marino, ki jo neprimerno bolj potrebuje kot Vatikan.

Schuman o nemškem vprašanju

Splošna pogodba je prehodnega značaja — Francoska vlada se strinja s mejo Odra—Nisa

Pariz, 31. maja (AFP). Francoski zunanji minister Schuman je večeraj izjavil, da splošna pogodba z Nemčijo ni mirovna pogodba. Splošne pogodbe so samo prehod od zasebnega statuta k dokončni mirovni pogodbi, njihov smoter pa je, da bi Nemčiji vrnil največji del notranje in zunanje suverenosti z istočasno odgovornostjo. Ko je govoril o omejitvah, je Schuman dejal, da bo Zahodna Nemčija še zasedena »ne zahtev, ker se ne strinja s tem, pač pa zato, ker je to naša pravica, ki je ostala ista po podpisu splošnih pogodb.« Ko govorimo o obrambi Berlina, je pripomnil Schuman — ne gre v bistvu za naše obveznosti, da moramo braniti prebivalstvo bivše nemške prestolnice, marveč tudi za varstvo naših pravic.

Schuman je dalje govoril o odnosih s Sovjetsko zvezo opozarjajoč, da ni ničesar, kar bi

oviralo pogajanja z ZSSR o mirovni pogodbi z Nemčijo.

Kar zadeva poslednjo svetjsko noto Nemčiji, je Schuman izjavil, da predstavlja le-ta odstop od prejšnjih ne glede na možnost sporazuma. ZSSR zahteva tokrat samo to, naj bi se nemudoma začela pogajanja o mirovni pogodbi, nato pa naj bi se Nemčija združila. Schuman je poudaril, da se francoska vlada strinja z mejo na Odri in Nisi.

Policijska preiskala proteste CK KP Francije

Pariz, 31. maja (AFP). Pariska policija je danes napravila temeljito preiskavo v prostorih komunistične partije Francije, zlasti v poslopiju centralnega komiteja v Parizu. Preiskava je bila tudi v prostorih Generalne konfederacije dela. Pri tem so bile udeležene znatne policijske sile. Več članov KP so odpeljali v prefekturo.

Uspešno delo evropske skupščine

Rim, 31. maja (Tanjug). V nadaljevanju razprave o predlogu zakona o prepovedi neofašistične delavnosti v italijanskem parlamentu je socialistično-demokratski poslanec Calosso obtožil italijansko vlado, da je neposredno odgovorna za preobrnjena fašizma, ker ni pravčasno storila potrebnih ukrepov, da bi ga zatrla. Zaradi te izjave so Calossa napadli monarhistični in neofašistični poslanci.

Liberalci so kakor poprej v senatu nastopili proti temu predlogu, poudarjajoč, da je le-ta v bistvu nedemokratičen. Liberalci Capua je očitno večini

Rim, 31. maja (Tanjug). V nadaljevanju razprave o predlogu zakona o prepovedi neofašistične delavnosti v italijanskem parlamentu je socialistično-demokratski poslanec Calosso obtožil italijansko vlado, da je neposredno odgovorna za preobrnjena fašizma, ker ni pravčasno storila potrebnih ukrepov, da bi ga zatrla. Zaradi te izjave so Calossa napadli monarhistični in neofašistični poslanci.

Liberalci so kakor poprej v senatu nastopili proti temu predlogu, poudarjajoč, da je le-ta v bistvu nedemokratičen. Liberalci Capua je očitno večini

Sodišče oprostilo koroške neonaciste

Dunaj, 31. maja (Tanjug). Pri okrajnem sodišču v Gradcu je bila sodna obravnava Zveze koroških partizanov, ki je obtožila neonacistični časopis »Alpenrufe«, da je lani imenoval partizane »zlodivce in ubjalce«. Sodišče je oprostilo list z obrazložitvijo, da so po avstrijskem kazenskem zakonu lahko predmet žalitve čisti samo fizične osebe in ne društva. Čeprav je zastopnik obtožbe dokazal, da je časopis žalil ne le društvo, marveč tudi člane tega društva kot posameznike, je sodišče zavrnilo obtožbo kot neutemeljeno.

„Pakt Tardieu“

Italijani ne zahtevajo samo Trsta, temveč vedno več in več. Poznane njihove apetite, ki so nezahvaljivo »Resminost« teh Tliovih besed poznajo v Sloveniji, kako so z vsimi silami nastajajo italijanski znanstveniki Sonnino vztrajno branili zahtevo, da se sme biti prekratitve prometnih zvez med Trstom in Avstrijo ter Češko in se zato ne sme nobeno vršno ozemlje dodeliti Jugoslaviji. Kako so se Italijani dalje borili za čim večjo okraitve Slovenije in za priključitev Reke, lahko posnemamo po dnevniku italijanske delegata na mirovni konferenci ministar Silita Crespija, ki je bil glavni pobudnik predloga, da se Reka na intrinzični način zagotovi Italiji, gojenški kot pa razdeli tako, da Bohinjsko Bistrico z okolico Italijani in Avstriji, kar so italijanski delegati vedeli, da bi bilo težko pridobiti predsednika ZDA Wilsona za takšno rešitev, so vprežili v svoj voz znanstveniki Sonnino, ki je bil glavni pobudnik predloga, da se Reka na intrinzični način zagotovi Italiji, gojenški kot pa razdeli tako, da Bohinjsko Bistrico z okolico Italijani in Avstriji, kar so italijanski delegati vedeli, da bi bilo težko pridobiti predsednika ZDA Wilsona za takšno rešitev, so vprežili v svoj voz znanstveniki Sonnino, ki je bil glavni pobudnik predloga, da se Reka na intrinzični način zagotovi Italiji, gojenški kot pa razdeli tako, da Bohinjsko Bistrico z okolico Italijani in Avstriji, kar so italijanski delegati vedeli, da bi bilo težko pridobiti predsednika ZDA Wilsona za takšno rešitev, so vprežili v svoj voz znanstveniki Sonnino, ki je bil glavni pobudnik predloga, da se Reka na intrinzični način zagotovi Italiji, gojenški kot pa razdeli tako, da Bohinjsko Bistrico z okolico Italijani in Avstriji, kar so italijanski delegati vedeli, da bi bilo težko pridobiti predsednika ZDA Wilsona za takšno rešitev, so vprežili v svoj voz znanstveniki Sonnino, ki je bil glavni pobudnik predloga, da se Reka na intrinzični način zagotovi Italiji, gojenški kot pa razdeli tako, da Bohinjsko Bistrico z okolico Italijani in Avstriji, kar so italijanski delegati vedeli, da bi bilo težko pridobiti predsednika ZDA Wilsona za takšno rešitev, so vprežili v svoj voz znanstveniki Sonnino, ki je bil glavni pobudnik predloga, da se Reka na intrinzični način zagotovi Italiji, gojenški kot pa razdeli tako, da Bohinjsko Bistrico z okolico Italijani in Avstriji, kar so italijanski delegati vedeli, da bi bilo težko pridobiti predsednika ZDA Wilsona za takšno rešitev, so vprežili v svoj voz znanstveniki Sonnino, ki je bil glavni pobudnik predloga, da se Reka na intrinzični način zagotovi Italiji, gojenški kot pa razdeli tako, da Bohinjsko Bistrico z okolico Italijani in Avstriji, kar so italijanski delegati vedeli, da bi bilo težko pridobiti predsednika ZDA Wilsona za takšno rešitev, so vprežili v svoj voz znanstveniki Sonnino, ki je bil glavni pobudnik predloga, da se Reka na intrinzični način zagotovi Italiji, gojenški kot pa razdeli tako, da Bohinjsko Bistrico z okolico Italijani in Avstriji, kar so italijanski delegati vedeli, da bi bilo težko pridobiti predsednika ZDA Wilsona za takšno rešitev, so vprežili v svoj voz znanstveniki Sonnino, ki je bil glavni pobudnik predloga, da se Reka na intrinzični način zagotovi Italiji, gojenški kot pa razdeli tako, da Bohinjsko Bistrico z okolico Italijani in Avstriji, kar so italijanski delegati vedeli, da bi bilo težko pridobiti predsednika ZDA Wilsona za takšno rešitev, so vprežili v svoj voz znanstveniki Sonnino, ki je bil glavni pobudnik predloga, da se Reka na intrinzični način zagotovi Italiji, gojenški kot pa razdeli tako, da Bohinjsko Bistrico z okolico Italijani in Avstriji, kar so italijanski delegati vedeli, da bi bilo težko pridobiti predsednika ZDA Wilsona za takšno rešitev, so vprežili v svoj voz znanstveniki Sonnino, ki je bil glavni pobudnik predloga, da se Reka na intrinzični način zagotovi Italiji, gojenški kot pa razdeli tako, da Bohinjsko Bistrico z okolico Italijani in Avstriji, kar so italijanski delegati vedeli, da bi bilo težko pridobiti predsednika ZDA Wilsona za takšno rešitev, so vprežili v svoj voz znanstveniki Sonnino, ki je bil glavni pobudnik predloga, da se Reka na intrinzični način zagotovi Italiji, gojenški kot pa razdeli tako, da Bohinjsko Bistrico z okolico Italijani in Avstriji, kar so italijanski delegati vedeli, da bi bilo težko pridobiti predsednika ZDA Wilsona za takšno rešitev, so vprežili v svoj voz znanstveniki Sonnino, ki je bil glavni pobudnik predloga, da se Reka na intrinzični način zagotovi Italiji, gojenški kot pa razdeli tako, da Bohinjsko Bistrico z okolico Italijani in Avstriji, kar so italijanski delegati vedeli, da bi bilo težko pridobiti predsednika ZDA Wilsona za takšno rešitev, so vprežili v svoj voz znanstveniki Sonnino, ki je bil glavni pobudnik predloga, da se Reka na intrinzični način zagotovi Italiji, gojenški kot pa razdeli tako, da Bohinjsko Bistrico z okolico Italijani in Avstriji, kar so italijanski delegati vedeli, da bi bilo težko pridobiti predsednika ZDA Wilsona za takšno rešitev, so vprežili v svoj voz znanstveniki Sonnino, ki je bil glavni pobudnik predloga, da se Reka na intrinzični način zagotovi Italiji, gojenški kot pa razdeli tako, da Bohinjsko Bistrico z okolico Italijani in Avstriji, kar so italijanski delegati vedeli, da bi bilo težko pridobiti predsednika ZDA Wilsona za takšno rešitev, so vprežili v svoj voz znanstveniki Sonnino, ki je bil glavni pobudnik predloga, da se Reka na intrinzični način zagotovi Italiji, gojenški kot pa razdeli tako, da Bohinjsko Bistrico z okolico Italijani in Avstriji, kar so italijanski delegati vedeli, da bi bilo težko pridobiti predsednika ZDA Wilsona za takšno rešitev, so vprežili v svoj voz znanstveniki Sonnino, ki je bil glavni pobudnik predloga, da se Reka na intrinzični način zagotovi Italiji, gojenški kot pa razdeli tako, da Bohinjsko Bistrico z okolico Italijani in Avstriji, kar so italijanski delegati vedeli, da bi bilo težko pridobiti predsednika ZDA Wilsona za takšno rešitev, so vprežili v svoj voz znanstveniki Sonnino, ki je bil glavni pobudnik predloga, da se Reka na intrinzični način zagotovi Italiji, gojenški kot pa razdeli tako, da Bohinjsko Bistrico z okolico Italijani in Avstriji, kar so italijanski delegati vedeli, da bi bilo težko pridobiti predsednika ZDA Wilsona za takšno rešitev, so vprežili v svoj voz znanstveniki Sonnino, ki je bil glavni pobudnik predloga, da se Reka na intrinzični način zagotovi Italiji, gojenški kot pa razdeli tako, da Bohinjsko Bistrico z okolico Italijani in Avstriji, kar so italijanski delegati vedeli, da bi bilo težko pridobiti predsednika ZDA Wilsona za takšno rešitev, so vprežili v svoj voz znanstveniki Sonnino, ki je bil glavni pobudnik predloga, da se Reka na intrinzični način zagotovi Italiji, gojenški kot pa razdeli tako, da Bohinjsko Bistrico z okolico Italijani in Avstriji, kar so italijanski delegati vedeli, da bi bilo težko pridobiti predsednika ZDA Wilsona za takšno rešitev, so vprežili v svoj voz znanstveniki Sonnino, ki je bil glavni pobudnik predloga, da se Reka na intrinzični način zagotovi Italiji, gojenški kot pa razdeli tako, da Bohinjsko Bistrico z okolico Italijani in Avstriji, kar so italijanski delegati vedeli, da bi bilo težko pridobiti predsednika ZDA Wilsona za takšno rešitev, so vprežili v svoj voz znanstveniki Sonnino, ki je bil glavni pobudnik predloga, da se Reka na intrinzični način zagotovi Italiji, gojenški kot pa razdeli tako, da Bohinjsko Bistrico z okolico Italijani in Avstriji, kar so italijanski delegati vedeli, da bi bilo težko pridobiti predsednika ZDA Wilsona za takšno rešitev, so vprežili v svoj voz znanstveniki Sonnino, ki je bil glavni pobudnik predloga, da se Reka na intrinzični način zagotovi Italiji, gojenški kot pa razdeli tako, da Bohinjsko Bistrico z okolico Italijani in Avstriji, kar so italijanski delegati vedeli, da bi bilo težko pridobiti predsednika ZDA Wilsona za takšno rešitev, so vprežili v svoj voz znanstveniki Sonnino, ki je bil glavni pobudnik predloga, da se Reka na intrinzični način zagotovi Italiji, gojenški kot pa razdeli tako, da Bohinjsko Bistrico z okolico Italijani in Avstriji, kar so italijanski delegati vedeli, da bi bilo težko pridobiti predsednika ZDA Wilsona za takšno rešitev, so vprežili v svoj voz znanstveniki Sonnino, ki je bil glavni pobudnik predloga, da se Reka na intrinzični način zagotovi Italiji, gojenški kot pa razdeli tako, da Bohinjsko Bistrico z okolico Italijani in Avstriji, kar so italijanski delegati vedeli, da bi bilo težko pridobiti predsednika ZDA Wilsona za takšno rešitev, so vprežili v svoj voz znanstveniki Sonnino, ki je bil glavni pobudnik predloga, da se Reka na intrinzični način zagotovi Italiji, gojenški kot pa razdeli tako, da Bohinjsko Bistrico z okolico Italijani in Avstriji, kar so italijanski delegati vedeli, da bi bilo težko pridobiti predsednika ZDA Wilsona za takšno rešitev, so vprežili v svoj voz znanstveniki Sonnino, ki je bil glavni pobudnik predloga, da se Reka na intrinzični način zagotovi Italiji, gojenški kot pa razdeli tako, da Bohinjsko Bistrico z okolico Italijani in Avstriji, kar so italijanski delegati vedeli, da bi bilo težko pridobiti predsednika ZDA Wilsona za takšno rešitev, so vprežili v svoj voz znanstveniki Sonnino, ki je bil glavni pobudnik predloga, da se Reka na intrinzični način zagotovi Italiji, gojenški kot pa razdeli tako, da Bohinjsko Bistrico z okolico Italijani in Avstriji, kar so italijanski delegati vedeli, da bi bilo težko pridobiti predsednika ZDA Wilsona za takšno rešitev, so vprežili v svoj voz znanstveniki Sonnino, ki je bil glavni pobudnik predloga, da se Reka na intrinzični način zagotovi Italiji, gojenški kot pa razdeli tako, da Bohinjsko Bistrico z okolico Italijani in Avstriji, kar so italijanski delegati vedeli, da bi bilo težko pridobiti predsednika ZDA Wilsona za takšno rešitev, so vprežili v svoj voz znanstveniki Sonnino, ki je bil glavni pobudnik predloga, da se Reka na intrinzični način zagotovi Italiji, gojenški kot pa razdeli tako, da Bohinjsko Bistrico z okolico Italijani in Avstriji, kar so italijanski delegati vedeli, da bi bilo težko pridobiti predsednika ZDA Wilsona za takšno rešitev, so vprežili v svoj voz znanstveniki Sonnino, ki je bil glavni pobudnik predloga, da se Reka na intrinzični način zagotovi Italiji, gojenški kot pa razdeli tako, da Bohinjsko Bistrico z okolico Italijani in Avstriji, kar so italijanski delegati vedeli, da bi bilo težko pridobiti predsednika ZDA Wilsona za takšno rešitev, so vprežili v svoj voz znanstveniki Sonnino, ki je bil glavni pobudnik predloga, da se Reka na intrinzični način zagotovi Italiji, gojenški kot pa razdeli tako, da Bohinjsko Bistrico z okolico Italijani in Avstriji, kar so italijanski delegati vedeli, da bi bilo težko pridobiti predsednika ZDA Wilsona za takšno rešitev, so vprežili v svoj voz znanstveniki Sonnino, ki je bil glavni pobudnik predloga, da se Reka na intrinzični način zagotovi Italiji, gojenški kot pa razdeli tako, da Bohinjsko Bistrico z okolico Italijani in Avstriji, kar so italijanski delegati vedeli, da bi bilo težko pridobiti predsednika ZDA Wilsona za takšno rešitev, so vprežili v svoj voz znanstveniki Sonnino, ki je bil glavni pobudnik predloga, da se Reka na intrinzični način zagotovi Italiji, gojenški kot pa razdeli tako, da Bohinjsko Bistrico z okolico Italijani in Avstriji, kar so italijanski delegati vedeli, da bi bilo težko pridobiti predsednika ZDA Wilsona za takšno rešitev, so vprežili v svoj voz znanstveniki Sonnino, ki je bil glavni pobudnik predloga, da se Reka na intrinzični način zagotovi Italiji, gojenški kot pa razdeli tako, da Bohinjsko Bistrico z okolico Italijani in Avstriji, kar so italijanski delegati vedeli, da bi bilo težko pridobiti predsednika ZDA Wilsona za takšno rešitev, so vprežili v svoj voz znanstveniki Sonnino, ki je bil glavni pobudnik predloga, da se Reka na intrinzični način zagotovi Italiji, gojenški kot pa razdeli tako, da Bohinjsko Bistrico z okolico Italijani in Avstriji, kar so italijanski delegati vedeli, da bi bilo težko pridobiti predsednika ZDA Wilsona za takšno rešitev, so vprežili v svoj voz znanstveniki Sonnino, ki je bil glavni pobudnik predloga, da se Reka na intrinzični način zagotovi Italiji, gojenški kot pa razdeli tako, da Bohinjsko Bistrico z okolico Italijani in Avstriji, kar so italijanski delegati vedeli, da bi bilo težko pridobiti predsednika ZDA Wilsona za takšno rešitev, so vprežili v svoj voz znanstveniki Sonnino, ki je bil glavni pobudnik predloga, da se Reka na intrinzični način zagotovi Italiji, gojenški kot pa razdeli tako, da Bohinjsko Bistrico z okolico Italijani in Avstriji, kar so italijanski delegati vedeli, da bi bilo težko pridobiti predsednika ZDA Wilsona za takšno rešitev, so vprežili v svoj voz znanstveniki Sonnino, ki je bil glavni pobudnik predloga, da se Reka na intrinzični način zagotovi Italiji, gojenški kot pa razdeli tako, da Bohinjsko Bistrico z okolico Italijani in Avstriji, kar so italijanski delegati vedeli, da bi bilo težko pridobiti predsednika ZDA Wilsona za takšno rešitev, so vprežili v svoj voz znanstveniki Sonnino, ki je bil glavni pobudnik predloga, da se Reka na intrinzični način zagotovi Italiji, gojenški kot pa razdeli tako, da Bohinjsko Bistrico z okolico Italijani in Avstriji, kar so italijanski delegati vedeli, da bi bilo težko pridobiti predsednika ZDA Wilsona za takšno rešitev, so vprežili v svoj voz znanstveniki Sonnino, ki je bil glavni pobudnik predloga, da se Reka na intrinzični način zagotovi Italiji, gojenški kot pa razdeli tako, da Bohinjsko Bistrico z okolico Italijani in Avstriji, kar so italijanski delegati vedeli, da bi bilo težko pridobiti predsednika ZDA Wilsona za takšno rešitev, so vprežili v svoj voz znanstveniki Sonnino, ki je bil glavni pobudnik predloga, da se Reka na intrinzični način zagotovi Italiji, gojenški kot pa razdeli tako, da Bohinjsko Bistrico z okolico Italijani in Avstriji, kar so italijanski delegati vedeli, da bi bilo težko pridobiti predsednika ZDA Wilsona za takšno rešitev, so vprežili v svoj voz znanstveniki Sonnino, ki je bil glavni pobudnik predloga, da se Reka na intrinzični način zagotovi Italiji, gojenški kot pa razdeli tako, da Bohinjsko Bistrico z okolico Italijani in Avstriji, kar so italijanski delegati vedeli, da bi bilo težko pridobiti predsednika ZDA Wilsona za takšno rešitev, so vprežili v svoj voz znanstveniki Sonnino, ki je bil glavni pobudnik predloga, da se Reka na intrinzični način zagotovi Italiji, gojenški kot pa razdeli tako, da Bohinjsko Bistrico z okolico Italijani in Avstriji, kar so italijanski delegati vedeli, da bi bilo težko pridobiti predsednika ZDA Wilsona za takšno rešitev, so vprežili v svoj voz znanstveniki Sonnino, ki je bil glavni pobudnik predloga, da se Reka na intrinzični način zagotovi Italiji, gojenški kot pa razdeli tako, da Bohinjsko Bistrico z okolico Italijani in Avstriji, kar so italijanski delegati vedeli, da bi bilo težko pridobiti predsednika ZDA Wilsona za takšno rešitev, so vprežili v svoj voz znanstveniki Sonnino, ki je bil glavni pobudnik predloga, da se Reka na intrinzični način zagotovi Italiji, gojenški kot pa razdeli tako, da Bohinjsko Bistrico z okolico Italijani in Avstriji, kar so italijanski delegati vedeli, da bi bilo težko pridobiti predsednika ZDA Wilsona za takšno rešitev, so vprežili v svoj voz znanstveniki Sonnino, ki je bil glavni pobudnik predloga, da se Reka na intrinzični način zagotovi Italiji, gojenški kot pa razdeli tako, da Bohinjsko Bistrico z okolico Italijani in Avstriji, kar so italijanski delegati vedeli, da bi bilo težko pridobiti predsednika ZDA Wilsona za takšno rešitev, so vprežili v svoj voz znanstveniki Sonnino, ki je bil glavni pobudnik predloga, da se Reka na intrinzični način zagotovi Italiji, gojenški kot pa razdeli tako, da Bohinjsko Bistrico z okolico Italijani in Avstriji, kar so italijanski delegati vedeli, da bi bilo težko pridobiti predsednika ZDA Wilsona za takšno reš

SREDNJI VEK NAPADA

Zdravniki specialisti odgovarjajo Vovku

Skofjski ordinariat je 29. marca 1952. izdal okrožnico, ki temelji na govorih papeža Pija XII. 29. oktobra 1951. in 26. novembra 1951. Govori o postopkih, kjer je materi v prid treba žrtvovati plod. Takoj v začetku ugotavlja okrožnica, da Cerkev slej ko prej, posebno pa zadnja leta, odločno brani pravico do življenja...

Dobro vemo, da Katoliška cerkev odločno zastopa to stališče natanko od takrat, ko je fašizem v Italiji dvignil glavo in odkar je Mussolini izjavil, da bo Italija veselila, ko bo njeno prebivalstvo naraslo na 70 milijonov ljudi. Od tedaj namreč katoliška cerkev zastopa to stališče! Kajti fašizmu je bil osnovna otrok — bodoči vojak — in ne mati. To, da papež prav sedaj, ko fašizem zopet dviga glavo, govori v istem smislu, morda ni samo naključje. Jasnno nam je sicer, da v Italiji po drugi svetovni vojni socialne razmere niso nič kaj rožnate in da verjetno namerni splavi naraščajo nad vsoto mero, vendar se nam celo za okostenelo Cerkev zdi preveč neziviljenjsko, da bi kar sablonasto prenašali svoje okrožnice, ki imajo pomen predvsem za Italijo, n. pr. k nam. Ta zadnja leta se verjetno nanašajo na poveljno dobo. Ne bomo se spuščali v razglabljanje o tem, da bi imela cerkev za časa zadnje vojne mnogo primernejše delovno področje, če bi hotela braniti pravico do življenja, ne pa da so njeni duhovniki takrat blagoslovljali topove, izpreobrčali na smrt obojene nedolžne žrtve in prekrižanih rok stali ob masovnem streljanju talcev in podobno.

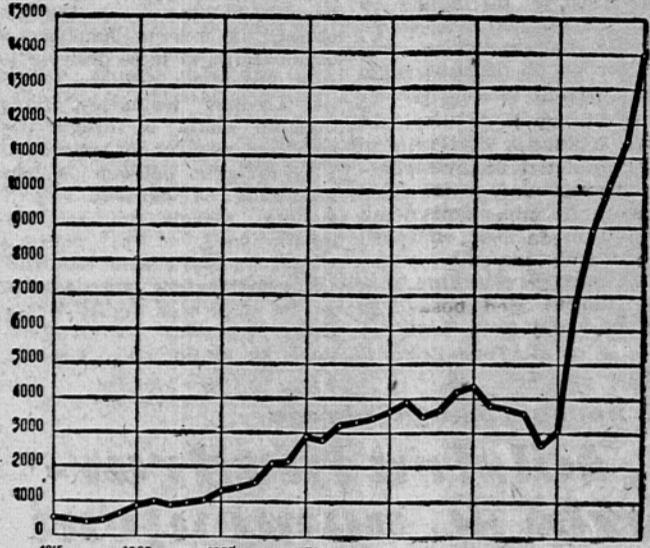
Govorili bomo najprej samo o teh zadnjih letih, to je o povojnih letih. Naj govore dejstva, kako naši skupni napor in samo branijo življenja, ampak se vprav bore za življenje. Poglejmo, n. pr. statistiko poročništev v Ljubljani, ki je v zadnjih letih po opravljenem delu med največjimi na svetu. Leta 1951 sta od 5078 poročni, ki so tam rodile, umrli le dve ženi, to je 0,04%. V letih 1920—1936 je v isti poročništvu umrlo povprečno 0,73% vseh poročni. Medtem ko torej danes na 1000 poročni ne umre niti ena, jih je pred zadnjo vojno na tisoč umrlo povprečno 7, da ne govorimo posebej o letih 1920, ko jih je na 1000 umrlo 14, l. 1922., ko jih je na 1000 umrlo 17, ali l. 1928., ko jih je umrlo skoraj 18 na 1000 poročni. (Glej krivuljo št. 1.). Statistike, ki jih

žene šteje za enake vsem drugim, in če so stopile na krivo pot, jim skuša pomagati tako, da naš novi zakon tudi teh žen ne kaznuje. Tako jim omogoča, da brez strahu pred zakonom pridejo v bolnišnico in da ne umirajo skrite in od vseh zapuščene. (Glej krivuljo št. 5).

Mi zdravniki smo prvi, ki se borimo proti splavu, in kažemo na zle posledice. Mi učimo, da nosečnost ni komplikacija bolezni, ampak, da je bolezen komplikacija nosečnosti in da je treba bolezen ozdraviti, ne pa nosečnosti uničiti. Smo pa za

iz medicinskih indikacij. Splava ne priznava niti tedaj, ko gre za rešitev materinega življenja. Prav tako vidi umor v nartanju otrokove glave na živem plodu, četudi je to edina pot za rešitev matere in bi otrok od smrti matere tudi sam umrl. Ko govorimo o nemilostivi božji postavitvi, je prav, da se spomnimo, da so se današnji pogledi katoliške cerkve na to vprašanje ustalili torej šele po mnogih pripetljajih, in sicer šele pred kakšnimi 80. leti.

Uvodoma omenjena okrožnica navaja, da je zakon ustanova

Krivulja št. 3
Porodi v poročništvih LRS

to, da se umetni splav napravi v primerih, kjer ni drugega izhoda. Znanost napreduje in vrsta teh indikacij se vsak dan krči. Kar je še pred nekaj leti veljalo kot indikacija, danes ni več. Potemtakem se trudi znanost, ne pa cerkev, da bi te indikacije sploh sprasila s sveta. Nekatere pa vendarle še obstojajo in pogosto smo prav zdravniki, ki ženo nagovorimo in prepričamo, da je treba napraviti splav in morebiti še sterilizacijo onemogočiti vsako nadaljnjo nosečnost. To storimo po naši znanstveni vesti in globokem prepričanju, ki temelji na opazovanjih tisoč in tisoč primerov, ko je žena v smrtni nevarnosti. Hude ledvične bolezni, porodna božjast, prekomerno bolezensko bruhanje nosečnice itd. pogosto uničijo nosečnico — in s tem tudi otroka — še preden je otrok splav sposoben za življenje izven materinega telesa, alj pa tik pred porodom, med njim ali po njem. O tem, kako vneto prav zdravniki ginekologi in poročničarji nastopajo proti nepotrebnim prekinitvjam nosečnosti, bi vam vedela z ogorčenjem povedati marsikatera nosečnica, ki pa nam pozneje kot srečna mati to šteje za dobro. Zloraba predpisov o umetnem splavu pri nas sploh ne prihaja v poštev, ker se umetni splav napravi lahko samo tedaj, če to odobri komisija, sestavljena iz zdravnikov najboljših strokovnjakov zavoda in se sme opraviti samo v zavodu. Le v izjemnih nujnih primerih se lahko izvrši izven zavoda, vendar je po izvršitvi potrebna prijava na komisijo, ki stvar prouči.

Naj tu omenimo, da so se nazori katoliške cerkve zelo spreminjali. V prvem in drugem stoletju po Kristusu se katoliška cerkev ni zmenjala ni zmenila za abortus in ga je s tem dopuščala. Sele Tertulijan l. 222. piše, da je tudi plod v materinem telesu človek. Namerni splav so zdaj šteli za umor. Pozneje so na ta Tertulijanov nazor pozabili. Tako trdi Avgustin l. 430., da prekinitev nosečnosti v času, ko plod še nima duše, ni umor. Podobno gledanje zasledimo tudi pri Gracianu v 12. stoletju, ki pravi: »Ako si vzamemo za zgled ustvaritev Adama, bomo spoznali, da šele formirano telo sprejme vase dušo. Zaradi tega je misel, da je prekinitev nosečnosti v prvi polovici nosečnosti dopustna. Tu je pomagala teza Aristotela, ki je trdil, da vdahne bog dušo fantu v štiriinšestdeset, dekletu pa v osemdeset dnevov po spočetju. Sele zadnje čase je katoliška cerkev mnenja, da nastane novo bitje že takoj po združitvi jajčne in semenske celice in da je vdahne bog novemu bitju 90. V knjigi »De praeceptis dei et ecclesiae« zagovarja katoliška cerkev stališče, da je vsak umeten splav umor, torej tudi splav

v službi življenja. Če bi se ravnali po cerkvenih dogmah, bi bil nedvomno v velikem odstotku za ženo pot v smrt, za večino otrok brez matere pa bi to pomenilo nelepo mladost, če ne že zgodnjo smrt.

Okrožnica govori sprti direktorju umoru otroka pred porodom, med porodom in po porodu. Človek se zgrozi, ko to čita. Tako se govori o delu ljudi, ki so posvetili svoje življenje nalogi, da bi rešili čim več življenj. Tako se govori o delu ljudi, ki nenehno snujejo, kako bi pomagali trepeti poročni, kako bi jih lajšali bolečine, kako bi obvarovali otroka ne samo smrti, ampak tudi vsake, celo najmanjše okvare. Kako in kaj naj bi ukrenili tam, kjer poteka nosečnost ali porod nepravilno. Seveda moramo večkrat izbrati med večjim in manjšim zlomom, moramo se ozirati na dane okoliščine in možnosti. Pri tem ravnamo po svoji znanstveni vesti in v globokem prepričanju, da delamo edino pravilno. Saj se oziramo na pridobitve znanosti v svetu in na lastne izkušnje, ki so ogromne — po vojni je bilo v naši poročništvu nad 31.000 poročni. Na svojem lastnem gradivu se nenehno izpopolnjujemo in popravljamo naše stališče skladno z izsledki tujih in lastnih raziskav. Če pa bi se pri tem ozirali na okostenelo dogmo cerkve, ki je obvisela nekje v mračni preteklosti, naša znanstvena vest ne bi bila marnja. Na tudi ogromno drobnega dela je opravljenega. Ali veste, da je leto za letom, noč za nočjo, brez oddiha poročništvu vse ure dneva in noči kakor kakšno mravišče? Da so tu neštete ekipe nočnih babic, sester, negovalk, strelčic, vrataric, šoferjev, kurjačev itd. zaradi tega nenehoma na nogah, da se bore za vsak utrip živ-

litra krvi, 3500 dni! Kje so še stroški priprave te krvi! In to je redko, ko poročničar izgubi dva litra krvi in še več in to je treba nadoknaditi. Kar izračunajte izdatke! In pri nas nobena porodnica ne plača niti za bivanje, niti za zdravljenje v zavodu! Nasprotno pa se še do bro spominjamo tarif poroke in pogrebnih verskih obredov. Vemo, koliko so babice v bolnišnicah zaslužile za napitninami ob krtih, ko so jim njihove bolniške plače bile samo denar za male potrebe. Samo ljubezen do bližnjega bi se prav lahko izkazala s tem, da stopiš v transfuzijski zavod in da daš nekaj svoje krvi za reševanje življenja drugih. Katoliška cerkev govori o plemenitosti in ima pri tem svoj dobiček, naša ljudska oblast pa nesebično dela plemenita dejanja.

Okrožnica zahteva, da je treba: »Poizkusite vse, da se reši življenje obeta, to je matere in otroka. Saj ravno to delamo! Cerkev pa o tem samo govori — brez dejanj. Za učinkovita dejanja pa je treba znanje. Znanje je treba nekje dobiti. Kar zamislite se malo nazaj v zgodovino. Kdo je bil največja ovira na poti k znanju? Kako so opravljali prvi vedoželjni zdravniki obdukcije, da se nauče anatomije in fiziologije? Kdo je nastopal z inkvizicijo proti vsem naprednim razlagam? Kako so gorele grmade, da so zatirale bistre duhove? Katoliška cerkev se je v srednjem veku zagrizeno borila proti napredku in znanosti. Pregažila je tiste, ki so aktivno posegali v dogajanje prirode, kot to dela še danes, kakor kaže prav ta okrožnica. Pregažala je tiste, ki so odkrivali, kakšni zakoni delujejo v mrtvi in živi prirodi. In vendar je bila znanost naprej! Kuga, kolera, kozo itd. so za nas samo še grozne pripovedke. Niti v saajah nas več ne motijo. Ni moret v in dogma tista, ki jih je odpravila. Odpravili so jih požrtvovalnostih teh borcev proti smrti, ki so pozabljali na svoje zdravje in življenje, polet misli, delo v laboratorijih ne glede na nevarnost, trdi a logični predpisi, to je krčilo pota znanosti preko vseh ovir, in le prepogosto tudi preko ovir, ki jih je delala katoliška cerkev.

Okrožnica piše: »Če pa klub vsem napredkom znanosti se preostajajo in bodo preostajali v bodočnosti primeri, v katerih je treba računati s smrtno matero... ne preostaja drugega, kakor ukloniti se s spoštovanjem prirodnim zakonom in ukrepom božje previdnosti. Preprosto bi temu rekli: zdravniki naj se ne vtika v zadevo in naj pustijo ženo umreti. Naj navedemo primer: Zanamarnjena prečna lega, ki nastopa po navadi pri mnogorodnicah. Babica pokliče zdravnika v oddaljeno vas. Otrok je še živ. Če zdravnik ne poseže, bo v kratkem nastopilo raztrganje maternice. Minuto nato bo otrok v materi umrl. Kratko za tem bo umrla tudi mati zaradi strašne poškodbe in izkrvavitve v svoj lastni trebuh. Če bi stala pri postelji te poročne pisec te okrožnice kot zagovornik dogme in pa zdravnik, v krogu morda sedmih otrok, zvečine se čisto majhnih, ali bi pisec imel srce, da bi zadržal rešilno roko, ki bi navidezno pokončala živ-

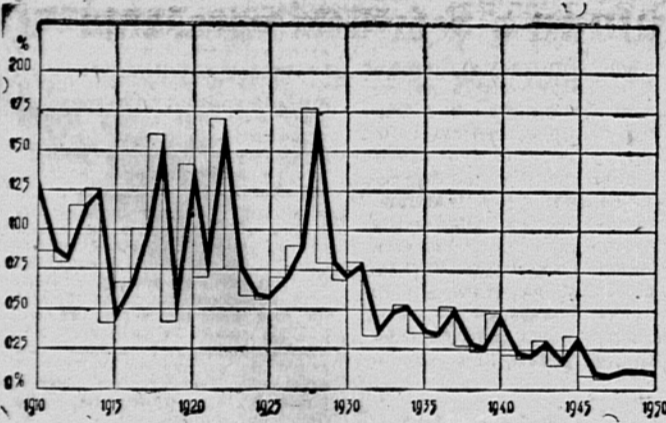
Ali pa tale primer — vsi primeri so vzeti iz vsakdanjega dogajanja! V bolnišnico pride mlada privesnica. Zal prepoznajo. Medenica je nekoliko pretisnena, porod se zavlačuje. Žena ima že zvišano temperaturo; otrok je sicer močno prizadet, a je še živ. Neizkušeni zdravnik bo poizkusil težke klešč (imamo tudi lahke primere kleščnih operacij), pri tem pa bo raztrgal ženi materico, tako da je treba le-to odstraniti. Otrok zaradi poškodb umre čez nekaj dni. Če bi zdravnik žrtvoval otroka, bi napravil lahko operacijo, in žena, ki bi ne bila ob materico, bi lahko imela še mnogo otrok. Recimo, da se v istem primeru zdravnik odloči za cesarski prerez. Kljub penicilinu in drugim podobnim sredstvom bo žena verjetno umrla za infekcijo: Otrok bo morda ostal živ, vendar — koliko jih bo preživelo brez matere. Vsak poročničar je doživel take in podobne primere. To so pretresljaji, ki so neposrčno težki, ne le za družino, temveč tudi za zdravnika.

Takih iz življenja vzetih primerov bi lahko našeli neskončno vrsto. Poglejmo rajši, kaj pravijo ljudje, ki vse to dobro poznajo. Prelistajmo najbolj znane učbenike porodništva za zdravnike in babice iz vseh mogočih dežel. Vidimo, da so vsi ti veliki poročničarji istih misli. Eno je dogma, dozorela in okostenela v cerkvenih prostorih, vse kaj drugega pa bi bilo gledati, kako zaradi upoštevanja teh dogem ugašajo cvetoča življenja mater v trenutku, ko skoraj doseže največje življenjsko srečo. Poročničarji sveta so si edini: treba je rešiti vse, kar se rešiti da! Kdor pa zagovarja take dogme, kot je v Skofjski okrožnici, ta nas sili, da roke prekrižamo, to je: ubijemo mater in z njo otroka v primerih, ki bi vsaj lahko rešili mater.

činu cesarskega prereza žena prav gotovo umrla. Cesarški prerez pa ima vendarle še svojo smrtnost, posebno pri zanemarjenih porodih. Zato se je treba boriti za prosvetitev, za dobre ceste, telefon itd. Ne bomo pa zdravniki tvegali življenja matere s cesarskim prerezom, če ugotovimo, da je otrok spačel, in teh je okrog 1/6. Na pr. za žabjeglavca ali otroka z opensko kilo, odprto hrbtnico itd., če je pravočasno ugotovimo. Ne bomo delali cesarskega prereza, ampak bomo take otroke — in to po vsem svetu — žrtvovali, če bo potreba, v prid matere.

Pa tudi takrat, kadar je čas za tak cesarski prerez že zamujen, v bolnišnici še ne vržemo puške v koruzo. Pri mnogorodnici nam včasih uspe, da s prerezom srmančne zrasti vendarle še dobimo živga otroka. Ta operacija je nevarna za ženo, pusti ji lahko skrajno težko hojo in trajno pušanje vode. V Ljubljani je bilo do sedaj napravljenih okrog 70 takih operacij, in sicer vse s popolnim uspehom, čeprav je ta operacija skoraj povsod v svetu zaradi nevarnosti trajnih okvar za ženo že opuščena.

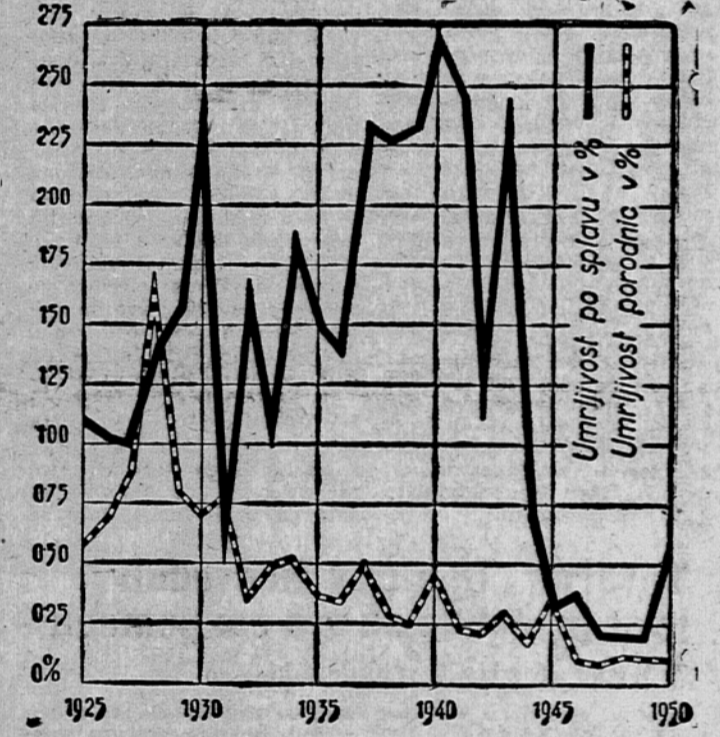
Kdo nam bo zameril, če te operacije tudi mi ne delamo radi, če je tudi pri nas vse bolj redka? Mi ne gledamo samo na to, da bi mati in otrok ostala živa. Mi gledamo tudi na to, da bosta oba zdrava. Kaj nam pomaga, če rešimo otroka s težko poročniško operacijo, če pa je mlada mati invalid n. pr. brez maternice, če teho hoji itd., otrok pa bebec zaradi kvarnih posledic pri porodu dobljene mozganske krvavitve? Tako ne gledamo samo zdravniki Titove Jugoslavije, tako gledajo vsi vodilni poročničarji sveta danes in so gledali stoletja nazaj. Globoko smo prepričani, da niso bili vsi pisci svetovno znanih porodniških učbenikov za zdrav-

Krivulja št. 1
Umrljivost poročne v poročništvih v Ljubljani

o menimo, so tako svetle, da jih s ponosom lahko pokažemo kjerkoli, saj so med najboljšimi na svetu. Vzrok temu izboljšanju je napredek. Moti se, kdor bi iskal vzrok samo v penicilinu ali podobnem. So zdravje, ki so glede takih sredstev mnogo na boljšem, pa vendar v tem vprašanju zaostajajo za nami. Zakaj? Ker je pri nas skrb za človeka prvo. Čeprav ima, n. pr. Anglija edinstveno zdravstveno zaščito, so omenjene naše številke ugodnejše od števil iz njihovih vodilnih porodniških klinik. Brž ko smo prišli do spoznanja, da sta poročniča in otrok najbolj varna, če žena rodi v veliki porodnišnici, so v naši ljudski državi takoj storiли potrebne ukrepe, da kljub ogromnim drugim težavam gremo po tvoj poti. V Ljubljani, n. pr. zdaj že rodi 94% žena v porodnišnici. Ogledimo si številke za celo ljudsko republiko Slovenijo: te številke najbolj pričljivo govore, kako so, ne samo v mestih, ampak tudi na deželi prizadetarja naše ljudske oblasti prosvetljali ljudi. Tudi s podeželja prihajajo žene v porodnišnico in vedno večjem številu in tam varno rade. (Glej krivuljo št. 2, 3 in 4).

V teh številkah se skriva še ogromno drugega, trdga in že opravljenega dela. Spomnimo se samo na našo zaščito noseče žene, ki je edinstvena na svetu. Kaj pomeni nje izvajanje za obvarovanje življenja mater in otrok, je vsakomur jasno. Te lepe številke — ki pa niso gole številke, marveč premnoga življenja mater in otrok — temelje med drugim, n. pr. tudi na materinskih domovih. Nešteto žen in otrok je včasih umrlo, ker so dobile prepozno strokovno pomoč. Zavožen porod je eden tistih vzrokov, ko je treba včasih žrtvovati otroka, da ne umre oba, mati in otrok. Prizadevamo si, da sđaj na terenu babica in zdravniki izbereta vse smisljive primere in te nosečnice potem čakajo v materinskih domovih ob poročništvih, da

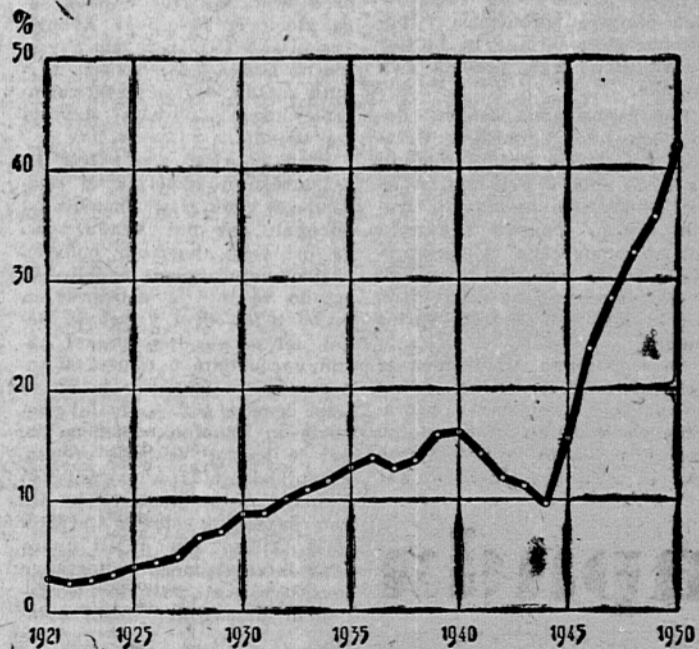

Krivulja št. 5
Umrljivost po splavu in umrljivost poročničar v Ljubljani

je, mislimo, ravno v okrožnici nestvarna. Saj gre za življenje otroka v materi. Če mati umre, potem v mrtvi materi plod ne more ostati živ in tudi umre. Kako naj ob neaktivnem zdravljenju zdravnik ali babice — kot ga priporoča cerkev — pravočasno pride iz mrtve matere in do kisika?

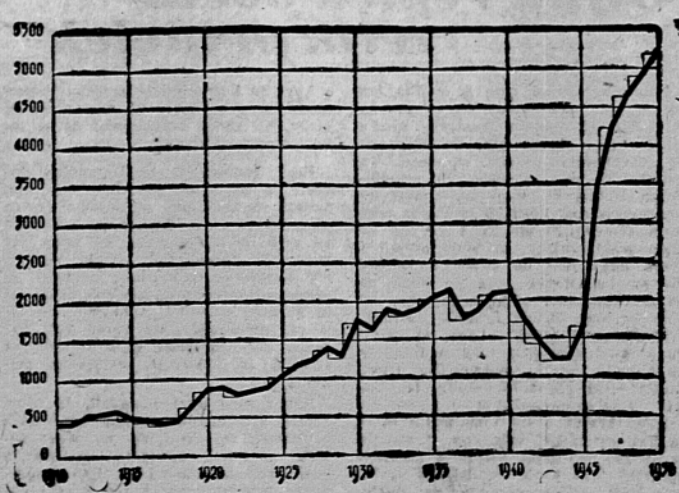
Prejle sem omenil cesarski prerez. Malo komu je znana zgodovina cesarskega prereza, v kateri ima katoliška cerkev precejšnjo vlogo. Na mrtvi ženi se je delal cesarski prerez že v davni. Verjetno so to delali že Egipčani, prav gotovo pa Rimljani, ki so imeli že 715 let pred našim štetjem zakon o tem. Prav isto so zahtevali Buddha in stari Judje. V Evropi je na živi ženi prvi napravil cesarski prerez leta 1610 Trautmann iz Wittenberga. Žena je 25. dan umrla. Nato so delali cesarski prerez vedno pogosteje, vendar je bil uspeh porazen. Tako je v porodniških učbenikih napisano, da od 1787. do 1876. ni bil v Parizu niti en sam cesarski prerez uspešen. Prav to so leta 1877. ugotovili na Dunaju, da običajno katoliška cerkev ni bila posebno za novosti in napredek, se je takrat, ko so po cesarskem prerezu umrle skoraj vse žene, zavzela za to operacijo in je pomagala, da je število cesarskih prerezov močno naraslo, ker ji je to omogočalo, da krsti izrezanega otroka. Se l. 1887. je neki poročničar napisal, da je uspeh boljši, če se operira porodnica sama ali če je trebuch odprl razdivjan bik z rogom. Zbral je devet takih primerov in od tega je pet žene ozdravelo, medtem ko je ob istem času v New Yorku bilo napravljenih 11 cesarskih prerezov in je ozdravela samo 1 žena. Vendar se v tem času že sliši, da je smrtnost znala sčasoma 60%, pa tudi 50%.

Danes poznamo celo vrsto različnih cesarskih prerezov, ki nam omogočajo rešiti ženo in otroka tudi v nekaterih primerih, ko je porod že nekoliko zavožen in bi po prvotnem na-

Krivulja št. 4
Odstotek poročničar v poročništvih LRS

ljenja? Naj omenim, da so samo na ginekološko-poročniški kliniki v Ljubljani vsako noč v njenih prostorih štirje dežurni zdravniki, nekaj pa jih še čaka tesno ob telefonu, da prihite na prvi klic na dodatno pomoč, in sicer ob vsaki uri, ob vsakem vremenju? Mislimo, da je skrajno neumestno tem ljudem klicati sne ubijaju in jim groziti s kadriškimi indikacijami se dviga nemilostiva božja postava. Ali veste, koliko truda je treba, da deluje naš transfuzijski zavod, ki je bil ustanovljen šele po vojni, torej zadnja leta. V njem tudi teče noč za nočjo dežurna služba, ki nam omogoča več kot čudežne rešitve življenj. In koliko našo državno skupnost vse to stane? Transfuzijski zavod, n. pr. izplača krvodajalcu, ki da pol

Krivulja št. 2
Naraščanje poročničar v poročništvih v Ljubljani

Trubarjev spomenik na Raščici

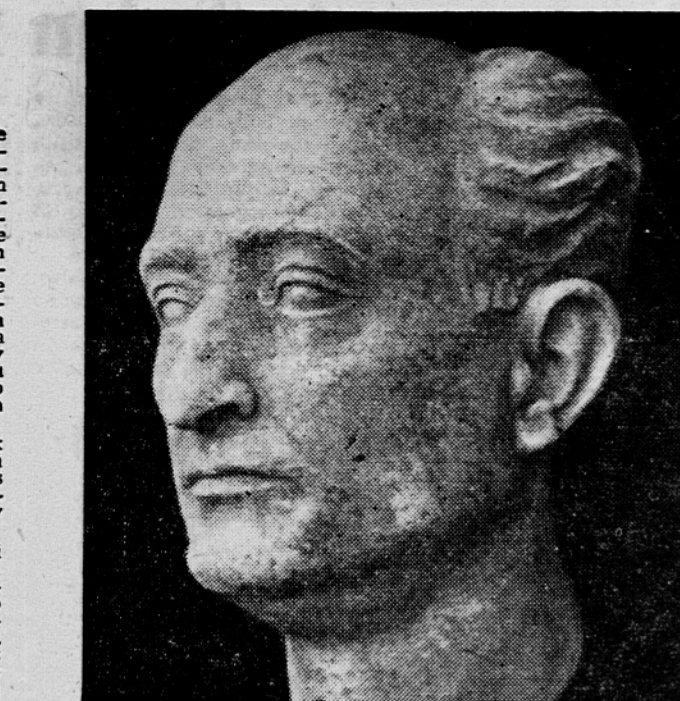
V jesenskih mesecih lanskega leta je slovenski narod proslavil stisoletnico prve slovenske knjige...

stavljeni tiski in rokopisi slovenskih protestantskih piscev. Zaradi bogastva razstavljenega gradiva, si je javnosti le redko dostopno. Je vzbujala ta raz-

ki Pedagoški tisk je ta založba izdala se študij dr. V. Schmida »Pedagoško delo protestantov na Slovenskem...«

izdatno podporo omogočila lanske prireditelje, je nakazala pred meseci potrebni znesek za dokončno izdelavo spomenika...

kulturno zaostalost naše ožje domovine, saj je prava sramota, kako se vsepovod šolari za ničevanje do lepih umetnosti...

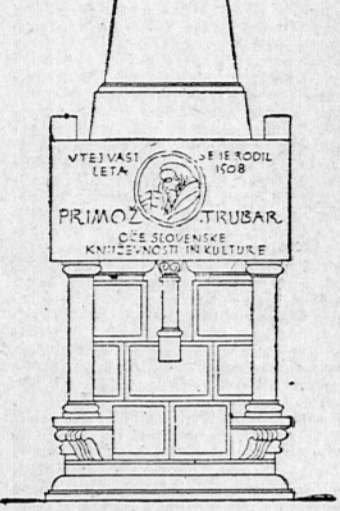

J. D. (VIII. gimn.) Studija glave

Dva likovna krožka na VIII. gimnaziji v Ljubljani

Za splošno kulturno vzgojo ljudstva je zelo važno, kako vzgojimo svojo ljudsko inteligenco...

Najštevilčnejše so bile prisiljave v mesecu septembru in oktobru. Mnogo organizacij je v mestih in na deželi so pripravljale predavanja...

PRIMOŽ TRUBAR

Lep in trajen dokument tega visokega kulturnega jubileja je tudi spominska medalja, katero je dal kovati Republiški odbor...

Na tem prostoru bo stal čez pet in pol metra visok spomenik v obliki obelisksa na okroglem profiliranem temelju...

Prvi poskus, da bi postavili Trubarju spomenik v rojstni vasi, je zaradi verske in politične nestimčnosti propadel...

Glavne prireditelje in proslave jubileja slovenske knjige pa so bile dne 8. in 9. septembra v Ljubljani ter na Raščici in v Velikih Laščah...

stava se posebno pozornost. To razstavo je obiskal tudi g. Jaime Torres Bodet, generalni direktor UNESCO...

V ponedeljek in torek preteklega tedna smo gledali v ljubljanski Drami dve predstavi diplomatskega dela...

primeroma suho. V naslovni vlogi Blanca Posneta sta alternirala Boris Kralj in Miha Baloh...

lacrourja nastopajo samo štiri osebe. Igrali so jih: Mihaela Novakova oziroma Mira Sardočeva, Lojze Rozman in Janez Varšek...

oni, niti režiser, nepopravljivo je temu kriv Armand Salacrou. Neodgovorno in smešno bi bilo soditi tega slovitega francoskega dramatika...

V Moderni galeriji je bila razstava »Stiri sto let slovenskega tiska...«

Poleg knjižnic so z našo knjigo najtežje povezane slovenske založbe...

»Od Wilda preko Shawa do Salacrouja...«

resnično prepričevalen. Miha Baloh je bil bolj neuvajen, vendar je predstavljal dovolj enotno figuro...

naporno vlogo »očeta«. To je razmeroma obsežna vloga, revna v akciji, prenatrpana s tekstom...

Zaradi navedenega in kljub navedenemu lahko trdimo, da je bilo diplomatsko delo slušateljev Akademije za igralno umetnost uspešno in hvalevredno...

»Zgodovina Slovencev, ki sta jo napisala F. Gestrin in V. Melik...«

»Zgodovina Slovencev, ki sta jo napisala F. Gestrin in V. Melik...«

»Zgodovina Slovencev, ki sta jo napisala F. Gestrin in V. Melik...«

»Zgodovina Slovencev, ki sta jo napisala F. Gestrin in V. Melik...«

»Zgodovina Slovencev, ki sta jo napisala F. Gestrin in V. Melik...«

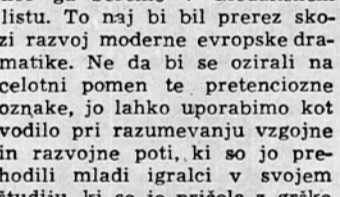
»Zgodovina Slovencev, ki sta jo napisala F. Gestrin in V. Melik...«

Tine Gorjup, Podoba dekleta

Thackerayev sloveči roman „Henry Esmond“ v slovensčini

Poleg Charlesa Dickensa, ki je slovenskemu bralcu že dobro znan, sta William Makepeace Thackeray med največje angleške realiste devetnajstega stoletja...

Shaw, »Ponovno prebujenje«

Shaw, »Ponovno prebujenje«

Shaw, »Ponovno prebujenje«

Shaw, »Ponovno prebujenje«

»Zgodovina Slovencev, ki sta jo napisala F. Gestrin in V. Melik...«

»Zgodovina Slovencev, ki sta jo napisala F. Gestrin in V. Melik...«

»Zgodovina Slovencev, ki sta jo napisala F. Gestrin in V. Melik...«

»Zgodovina Slovencev, ki sta jo napisala F. Gestrin in V. Melik...«

»Zgodovina Slovencev, ki sta jo napisala F. Gestrin in V. Melik...«

»Zgodovina Slovencev, ki sta jo napisala F. Gestrin in V. Melik...«

»Zgodovina Slovencev, ki sta jo napisala F. Gestrin in V. Melik...«

»Zgodovina Slovencev, ki sta jo napisala F. Gestrin in V. Melik...«

»Zgodovina Slovencev, ki sta jo napisala F. Gestrin in V. Melik...«

Švicarski kegljači v Ljubljani

V četrtke so potovali skozi Ljubljano švicarski kegljači, ki bodo v Zagrebu odigrali dve tekmi, na povratku pa se bodo pomerili tudi s slovenskimi tekmovalci v Ljubljani.

S prihodom Švicarjev so navezani prvi stiki z njihovo kegljaško organizacijo, kjer goje svojevrstne način kegljanja, ki se od našega precej razlikuje. Tako je n. pr. kegljiše za 6 m krošje, pri tem se kroglice težje (tehtajo 9 kg). Ker bodo Švicarji nastopili tudi

v mednarodnih tekmovalnih so prišli k nam, da jim posredujejo način in izkustva v mednarodnem slogu. S tem so naši kegljači dobili iskavo priznanje.

V nedeljo zvečer ob 20. se bodo švicarski kegljači v prijateljskem srečanju pomerili s tekmovalci ljubljanskega Krima. Goste, ki so člani KV Luëgsländ (Luzern), bodo zastopali: Adolf Suter, Leo Helzenstein, Fritz Stutz, Kaspar Amstad in Josef Inhof. Na sliki jih vidimo pri treningu v Ljubljani.

Učite se plavanja!

Kakor smo že poročali pripravljamo Ljilija temeljito reorganizacijo svoje plavalne šole. Prvi korak bo vadijski tečaj, ki se bo v primeru ugodnih vremenskih razmer začel že v prvi polovici prihodnjega meseca (zaenkrat je začetek predviden 2. junija ob 16 na Kozlezi). Organizatorji plavalne šole se namreč zavedajo, da brez zadostnega in dobro izurjenega vadijskega zbora ne bo zadovoljivega uspeha.

Vadijski tečaj je namenjen v prvi vrsti članom ljubljanskih društev za telesno vzgojo »Partizan«, ki naj bi se usposobili za plavalne učitelje in svoje znanje prenesali na tekočične naraščajoče. Tečaj se bodo udeležili tudi plavalci in plavalkice Ljilije, ki letos ne bodo preobremenjeni s plavalnimi tečajev, in bodo zato delovali tudi v plavalni šoli. Glede na pomembnost plavanja za splošno telesno vzgojo in krepitev obrambne moči naše države se nada Ljilija številnega odziva iz vrst »Partizanov«.

Za potrditve se pripravljamo za vadijski tečaj pa je začela Ljilija zbirati tudi že bodoče učence svoje plavalne šole. Res je, da je in bo šola namenjena predvsem našim najmlajšim, ki še ne znajo plavati in tistim, ki bi se radi naučili pravilne plavalne tehnike, toda vodstvo kluba se dobro zaveda, da je njegova naloga v tem pogledu še mnogo večja. Zato je pred kratkim pri vseh večjih gospodarskih podjetjih mesta Ljubljane razpisalo anketo o neplavalnih otrocih na podlagi njenih rezultatov ter poznejših prijav organiziralo tudi posebne večerne tečaje za odrasle neplavalce. V istem smislu je Ljilija naredila tudi korake pri Zvezi borcev in Krajevnem sindikatskem svetu, pri čemer upa, da nje, vabijo ne bo ostalo brez odziva.

Odred : Branik

Program tekem dne 1. junija 1952 na stadionu Odreda ob Titovi cesti:

ob 8.30 uri prvenstvena tekma pionirjev Odred : Gradisar,

ob 9.30 uri prvenstvena tekma mladine Odred : Kočevje.

Vstop prost.

Popoldanski program

ob 15.15 uri prvenstvena tekma rezerv Odred : Sivoan,

ob 17. uri prvenstvena tekma slovenske lige Odred : Branik.

Vstopnina 50 din, za dijake in vrnike 30 din. Predprodaje vstopnic in društveni pisarni Odreda, Kidričeva ulica 9. Moštvo Odreda bo nastopilo v svoji najmočnejši postavi. V moštvo bo prvi nastopil bivši vratar Krima Danilo Sievec.

Polklnika, Miklošičeva cesta 20, telefon 30-81; sobotna in nedeljska služba — v soboto ob 16 do ponedeljka do 6. ure zjutraj; nočna dežurna služba vsak dan od 20. do 6. ure zjutraj.

Celje: dr. Maks Bilenc, Cankarjeva ulica 11 — od sobote popoldne do ponedeljka do 8. ure zjutraj.

* Na medicinski fakulteti zagrebškega vsučišča je bil promoviran zdravilista Trtnik Aleksander iz Ljubljane. Čestitamo. 3420-n

* Komik adventni! V ponedeljek, 2. junija sestanek na reakci ob 19. Udeležite se ga vsi, zlasti tisti, ki na dosedanjih niste bili. Odbor. 3469-n

Higiensko-epidemiološka sekcija SZD v Ljubljani redni sestaneček 3. junija ob 19 v sindikalni dvorani Centralnega higienškega zavoda, Sv. Petra cesta 2.

Absolventi trgoveške akademije Maribor iz leta 1952 naj javijo svoj naslov Starašina Gustav, Maribor — Kriškova 2. 3435-n

Z dopisnim tečajem se lahko doma naučite mednarodnega jezika esperanto. Poljsnisa daje Zveza esperantistov Slovenije, Ljubljana, Miklošičeva cesta 7, poštni predal številka 275.

Učenci razjona VI v ponedeljek, dne 2. junija pričnemo uradovati v novih prostorih Večna pot številka 25. 3448-n

Streliške tekme v Štornah

Streliška družina »Kovinar« v Štornah je v počastitev rojstnega dne maršala Tita priredila patrolni tek s streljanjem, katerega so se udeležile vse tamkajšnje množične in športne organizacije. Naslednji dan so se strelci Kovinarja pomerili s družino »Ivo Lola Ribar« iz Celja. Zmagala je družina »Kovinar« v razmerju 443:343 točkami. Streliška družina iz Celja je bila ustanovljena šele pred nedavnim, vendar je kljub temu pokazala pravi lep uspeh in bo že v bližnji prihodnosti resen tekmece vsem streliškim družinam.

Šport v kratkem

Kolesarji bodo danes tekmovali za čestno prvenstvo Slovenije. Start bo ob 9 pred tekmom izvozna na tekmarh v Domžlah. Mednarodni nastopijo doma proti Krimu, pionirji pa proti Iliriji. Začetek prve tekme bo ob 15.30, druga pa ob 16.30. Rezervno moštvo Domžal se sodelovalo na pokalnem turnirju, ki se ga bodo udeležili Menges, Dob in Rodica. Turnir se začne ob 13. finalna tekma pa bo ob 18.

Streliška družina »Fabor« na Jelici je postala v zadnjem času zelo dejavna. Otvorilci bodo pokazili s tekmovalcem v zračni in malokalibrsku puško. Začetek slovensosti bo danes ob osmih pri »Florjančku«, popoldne ob 15. dalje pa bo prosta zabava.

Uprava podjetja SLOVENIJA AVTROPROMET — SAP — LJUBLJANA se je preselila iz Parmove ulice št. 33 v SAP — Avtopark, Središka ulica 13. Telefon: centrala 29-02 — direktor 31-62 — eksploatacija 24-68.

Republiki odbor za proslavo 400-letnice slovenske knjige bo odkril v nedeljo, dne 8. junija t. l. ob pol 11. uri na Raščici pri Velikih Laščah spomenik PRIMOŽU TRUBARJU. Sporod slavnosti bo objavljen ob koncu tedna.

V nedeljo dne 8. junija 1952 bo VELIKA LOVSKA VESELICA NA NAKLU V DOLENJEM LOGATCU. Pričetek ob 15. uri. Prijatelji narave in lovci vabljeno!

INDUSTRIJA GRADBENEGA MATERIALA ZIDANI MOST — RADEČE nudi vsem gradbenim podjetjem, kakor tudi ostalim potrošnikom naslednji gradbeni material: Lahke gradbene plošče »IZOLIT« v dimenzijah:

200 x 50 x 1,5 cm	200 x 50 x 7 cm
200 x 50 x 2,5 cm	200 x 50 x 7 cm
200 x 50 x 3,5 cm	200 x 50 x 10 cm

Cement »ZIDANI MOST« I. vrsta din 8. — za kg II. vrsta din 6. — za kg

Zgareno apno zelo dobre kvalitete, ter mlečno apnenčvo moko, ki je zelo prikladna za asfaltiranje cest ter za umetno gnojilo, na kar posebno opozarjamo KDZ. Nadalje izdelujemo po želji naročnikov tudi kvadre za hitro zidavo. Ravno tako se po želji naročnikov tudi dimenzije Izolit plošč lahko predurajo. Vsa naročila izvršimo takoj po nizkih cenah ter odlični kvaliteti.

Za naročila se pripravite Delovni kolektivi Industrije gradbenega materiala — Zidani most — Radeče.

RAZNASALKO-CA (po možnosti upokojenec) za raznašanje ponedeljske izdaje enkrat tedensko za Stožice in Ježico sprejme uprava »Slov. por.«

INDUSTRIJA GRADBENEGA MATERIALA ZIDANI MOST — RADEČE nudi vsem gradbenim podjetjem, kakor tudi ostalim potrošnikom naslednji gradbeni material: Lahke gradbene plošče »IZOLIT« v dimenzijah:

200 x 50 x 1,5 cm	200 x 50 x 7 cm
200 x 50 x 2,5 cm	200 x 50 x 7 cm
200 x 50 x 3,5 cm	200 x 50 x 10 cm

Cement »ZIDANI MOST« I. vrsta din 8. — za kg II. vrsta din 6. — za kg

Zgareno apno zelo dobre kvalitete, ter mlečno apnenčvo moko, ki je zelo prikladna za asfaltiranje cest ter za umetno gnojilo, na kar posebno opozarjamo KDZ. Nadalje izdelujemo po želji naročnikov tudi kvadre za hitro zidavo. Ravno tako se po želji naročnikov tudi dimenzije Izolit plošč lahko predurajo. Vsa naročila izvršimo takoj po nizkih cenah ter odlični kvaliteti.

Za naročila se pripravite Delovni kolektivi Industrije gradbenega materiala — Zidani most — Radeče.

Guy de Maupassant
Nas nov roman: NJENO ŽIVLJENJE
Cankarjeva založba, Ljubljana, Nebotičnik

CENTRALNA LJUDSKA UNIVERZA

V torek, 3. junija ter v petek, 6. junija, bo ob 20. v dvorani Doma sindikatov, Miklošičeva cesta, šesto in sedmo predavanje v okviru tečaja »Vzgoja naših otrok«.

3. junija bo predaval prof. dr. Schmidt Vlado; »Borba proti najpogostejšim napakam otrok«.

6. junija bo predaval prof. Silih Gustav; »Dusevni razvoj in vzgoja pubertetnikov«.

Nadaljnji razpored predavanj bo objavljen v dnevnem časopisu.

Madlinska knjiga sporoča vsem naročnikom množične izdaje

J. Vandot: KEKEC NAD SAMOTNIM BREZDNOM
F. Bevč: CRNI BRATJE
D. Defoe: ROBINZON in
A. Polnec: IZPREHODI V NARAVO
da je pričela z razpošiljanjem knjig.

Dnevne vesti

KOLEDAR
Nedelja, 1. junija: Radovan, Fortunat, Deva.
Ponedeljek, 2. junija: Velimir, Erzem.

SPOMINSKI DNEVI
1. VI. 1924. — Nasilje »Orjune v Trbovljah.«
1. VI. 1941. — Prvi boji gorenjskih partizanov z Nemci na Jelovici. Nemci so začeli preseljevati Gorenjce.

1. VI. 1942. — Izvršni odbor Osvobodilne fronte je izdal odlok o poslovanju šolskega na slovenski osebovobenoem ozemlju. (Eden izmed prvih dokumentov o razvoju svobodnega šolstva).

1. VI. 1945. — Maršal Tito na obisku v Sloveniji.

ZDRAVNIŠKA DEZURNA SLUŽBA
Ljubljana: za nujne primere — Polklnika, Miklošičeva cesta 20, telefon 30-81; sobotna in nedeljska služba — v soboto ob 16 do ponedeljka do 6. ure zjutraj; nočna dežurna služba vsak dan od 20. do 6. ure zjutraj.

Celje: dr. Maks Bilenc, Cankarjeva ulica 11 — od sobote popoldne do ponedeljka do 8. ure zjutraj.

* Na medicinski fakulteti zagrebškega vsučišča je bil promoviran zdravilista Trtnik Aleksander iz Ljubljane. Čestitamo. 3420-n

* Komik adventni! V ponedeljek, 2. junija sestanek na reakci ob 19. Udeležite se ga vsi, zlasti tisti, ki na dosedanjih niste bili. Odbor. 3469-n

Higiensko-epidemiološka sekcija SZD v Ljubljani redni sestaneček 3. junija ob 19 v sindikalni dvorani Centralnega higienškega zavoda, Sv. Petra cesta 2.

Absolventi trgoveške akademije Maribor iz leta 1952 naj javijo svoj naslov Starašina Gustav, Maribor — Kriškova 2. 3435-n

Z dopisnim tečajem se lahko doma naučite mednarodnega jezika esperanto. Poljsnisa daje Zveza esperantistov Slovenije, Ljubljana, Miklošičeva cesta 7, poštni predal številka 275.

Učenci razjona VI v ponedeljek, dne 2. junija pričnemo uradovati v novih prostorih Večna pot številka 25. 3448-n

PUTNIK LJUBLJANA
Sprejemamo prijave za enodnevne in večdnevne izlete v Crikvenico, Rab, Opuzo, Malinsko, Fortino, Elizabete, in v ponedeljek, 3. junija ob 19 v sindikalni dvorani Centralnega higienškega zavoda, Sv. Petra cesta 2.

GLEDALIŠČE DRAMA
Nedelja, 1. junija ob 14: Hsing: »Gospa Biserna reka«, Izven in za podeljeje.
ob 20: Anouilh: »Povabilo v grad«, Izven in za podeljeje. (Vlogo dvojčkov igra Maks Bajc)
Torek, 3. maja ob 20: Hsing: »Gospa Biserna reka«, Red A. Gornjanski razen železnice. Rednašnje popoldanske dramske predstave za sindikat železniske direkcije.

OPERA
Nedelja, 1. junija ob 20: Sutermeister: »Romeo in Julija«, Izvdn. Torek, 3. junija ob 20: D'Albert: »Nižava«. Zaključena predstava za sindikat železniske direkcije.

OPERETA
Nedelja, 1. junija ob 20: Sutermeister: »Romeo in Julija«, Izvdn. Torek, 3. junija ob 20: D'Albert: »Nižava«. Zaključena predstava za sindikat železniske direkcije.

OPERA
Nedelja, 1. junija ob 20: Sutermeister: »Romeo in Julija«, Izvdn. Torek, 3. junija ob 20: D'Albert: »Nižava«. Zaključena predstava za sindikat železniske direkcije.

OPERA
Nedelja, 1. junija ob 20: Sutermeister: »Romeo in Julija«, Izvdn. Torek, 3. junija ob 20: D'Albert: »Nižava«. Zaključena predstava za sindikat železniske direkcije.

OPERA
Nedelja, 1. junija ob 20: Sutermeister: »Romeo in Julija«, Izvdn. Torek, 3. junija ob 20: D'Albert: »Nižava«. Zaključena predstava za sindikat železniske direkcije.

OPERA
Nedelja, 1. junija ob 20: Sutermeister: »Romeo in Julija«, Izvdn. Torek, 3. junija ob 20: D'Albert: »Nižava«. Zaključena predstava za sindikat železniske direkcije.

OPERA
Nedelja, 1. junija ob 20: Sutermeister: »Romeo in Julija«, Izvdn. Torek, 3. junija ob 20: D'Albert: »Nižava«. Zaključena predstava za sindikat železniske direkcije.

OPERA
Nedelja, 1. junija ob 20: Sutermeister: »Romeo in Julija«, Izvdn. Torek, 3. junija ob 20: D'Albert: »Nižava«. Zaključena predstava za sindikat železniske direkcije.

OPERA
Nedelja, 1. junija ob 20: Sutermeister: »Romeo in Julija«, Izvdn. Torek, 3. junija ob 20: D'Albert: »Nižava«. Zaključena predstava za sindikat železniske direkcije.

OPERA
Nedelja, 1. junija ob 20: Sutermeister: »Romeo in Julija«, Izvdn. Torek, 3. junija ob 20: D'Albert: »Nižava«. Zaključena predstava za sindikat železniske direkcije.

OPERA
Nedelja, 1. junija ob 20: Sutermeister: »Romeo in Julija«, Izvdn. Torek, 3. junija ob 20: D'Albert: »Nižava«. Zaključena predstava za sindikat železniske direkcije.

OPERA
Nedelja, 1. junija ob 20: Sutermeister: »Romeo in Julija«, Izvdn. Torek, 3. junija ob 20: D'Albert: »Nižava«. Zaključena predstava za sindikat železniske direkcije.

OPERA
Nedelja, 1. junija ob 20: Sutermeister: »Romeo in Julija«, Izvdn. Torek, 3. junija ob 20: D'Albert: »Nižava«. Zaključena predstava za sindikat železniske direkcije.

OPERA
Nedelja, 1. junija ob 20: Sutermeister: »Romeo in Julija«, Izvdn. Torek, 3. junija ob 20: D'Albert: »Nižava«. Zaključena predstava za sindikat železniske direkcije.

OPERA
Nedelja, 1. junija ob 20: Sutermeister: »Romeo in Julija«, Izvdn. Torek, 3. junija ob 20: D'Albert: »Nižava«. Zaključena predstava za sindikat železniske direkcije.

OPERA
Nedelja, 1. junija ob 20: Sutermeister: »Romeo in Julija«, Izvdn. Torek, 3. junija ob 20: D'Albert: »Nižava«. Zaključena predstava za sindikat železniske direkcije.

OPERA
Nedelja, 1. junija ob 20: Sutermeister: »Romeo in Julija«, Izvdn. Torek, 3. junija ob 20: D'Albert: »Nižava«. Zaključena predstava za sindikat železniske direkcije.

OPERA
Nedelja, 1. junija ob 20: Sutermeister: »Romeo in Julija«, Izvdn. Torek, 3. junija ob 20: D'Albert: »Nižava«. Zaključena predstava za sindikat železniske direkcije.

cert: 11.00 Od pravljice do pravljice — Frene Miklinski: Zvezdica zaspanska; 11.30 Zelimo vas razvedriti; 12.00 Oddaja za Benedičke Slovence; 12.15 Slovenske narodne pesmi; 12.40 Zabavne glasbe, vmes objave; 13.00 Pogovor s poslualci; 13.10 Zeleli ste — poslušajte!; 13.20 Zabavne glasbe; 13.30 Za naše kmetovalce — Ing. Boris Veselič; Kaj mnenje o razpisu; 13.40 Henrick Sutermeister: Romeo in Julija, opera v 2. dejanjih (prenos iz ljubljanskega opernega gledališča); 22.10 Pregled spore do naslednj dan; 22.15-23.00 Pesne in zgodbe vstopnic od 19.30 dalje. Oddaja Radija Jugoslavija za turobzan na valu 377,1 m; 23.00-23.30 Igre orkestra Radija Ljubljane pod vodstvom Milhe Gunzka.

KINO
LJUBLJANA UNION: amer. barvn film: »Sneguljica«, Tednik. Predstava ob 15, 17, 19 in 21. Ob 10 matineja istega filma. — MOKSKVA: ameriški barvni film: »Brodvajske melodije«, Tednik. Predstava ob 15, 17, 19 in 21. Ob 10 matineja istega filma. — SILO: anglijski film: »Dolina orlov«, Tednik. Predstava ob 15, 17, 19 in 21. Ob 10 matineja istega filma. Prodaja vstopnic od 9 do 11 ter od 14 dalje. — BEZIGRAD: ameriški barvni film: »Sneguljica«, Tednik. Predstava ob 15, 17, 19 in 21. Ob 10 matineja istega filma. — TIVOLI: ameriški film: »Njen obraz«, Tednik. Predstava ob 15, 17, 19 in 21. Ob 10 matineja istega filma. Prodaja vstopnic od 19.30 dalje. — TRIGLAV: anglijski film: »Dolina orlov«, Tednik. Predstava ob 15, 17, 19 in 21. Ob 10 matineja istega filma. — SIKSA: ameriški barvni film: »Sinja laguna«, Tednik. — Cena vstopnic se zviša pri vseh treh predstavah za 2 din zaradi varčevalne politike. — Prodaja vstopnic od 15 dalje. — LETNI KINO DOM LJUDSKE MILICE: premiera angleškega barvnega filma: »Dolina orlov«, Predstava ob 20.30. Prodaja vstopnic od 19 dalje.

OBVESTILA
MESTNI ODOR ZB IN TD 'PARKLAN' V POSTOJNI vabila k odkritju spomenika padlim borcem NOV, ki bo v nedeljo, dne 8. junija 1952 v Postojni.
Sporod: od 9 sprejem Tržaških gostov na kolodvoru, ob 8.30 odkritje spomenika. Govori tovorniški iva Beent, Nastopijo združeni pevski zbori iz Trsta in godba Ljudske milice iz Ljubljane. Ob 16 teledalni nastop. Sodejajo nad 600 tržaških teledavcev, vzorna teledavna vrsta iz Ljubljane, združeni pevski zbori iz Trsta in tržaška folklorna skupina ter oddelek JLA. Med nastopom akrobacije jadrlnih letal in padalci, Motorne dirke z zaprekami. Ob 20 predstava Gledališča za Slov. Primorje. Zvečer Ljudske zabave. Jamba bo nepovpretnoma odprta od 11 do 15, od 14 do 15 bo v Jami koncert godbe Ljudske Milice.
Vsaj obiskovalci imajo pri nakupu prirreditivne značke 50% popust na železnici in prost vstop k prirreditivni v Moderne garde. Jamba postaji sa nabavijo obrazec K 13. Prirreditelj bo ta obrazec potrdil le, če si lastnik nabavi značko, ki stane 50 din. Običajne ta dan Postojno.

USLUGE PUTNIKA ZA INDUSTRIJSKE BONE
Vse naše delovne ljudi obveščamo, da morejo vse usluqe, ki jih nudl Putnik razen železnice, vozovnice, plačati tudi z industrijskimi boni. Sem spadajo predvsem celotna vplačila za izlete, celotna vplačila za avtobusne prevoze, vplačila za letovanje, plačila za rezervacije, razglednice, prsppekti, foto-sedelje, garde, letalski itd. Poslovalnice Putnik: Ljubljana, Maribor, Celje, Kranj, Novo mesto, Bled, Jesenice, Gorica, Sežana, Postojna, Trbovlje. Prijavljajte se za naše avtobusne izlete!

KUPITE PRI „Les-Ljubljana“
ZADNI DAN FRANOSKE RAZSTAVE
V nedeljo zvečer se zapre razstava francoske moderne umetnosti, ki je bila pred tremi tedni spredla v Moderne garde. Jamba postaji sa nabavijo obrazec K 13. Prirreditelj bo ta obrazec potrdil le, če si lastnik nabavi značko, ki stane 50 din. Običajne ta dan Postojno.

najboljše kvalitete
MESTNO GLEDALIŠČE Ljubljana, Gledališka pasaža
Nedelja, 1. junija ob 10.30: otroški balet »Trgovina z lutkami«. (Gostovanje KUD »France Prešeren« — Ljubljana, Trnovo);
ob 20: S. N. Behrman: »Zgodbe njeneje življenja«.
Ponedeljek, 2. junija, zaprto.
Vstopnice lahko rezervirate na telefon 36-60.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE Ljubljana — Mestni dom
Nedelja, 1. junija ob 20: Nansey in Armont: Theodor & comp. Izven.
Prodaja vstopnic pri blagajni v Mestnem domu.

PREDAVANJA
Društvo kmetijskih inženirjev in tehnikov vabi na javno predavanje izv. tov. prof. ing. Albina Ortnarja o temi: Planiranje v kmetijstvu Anglije, ki bo v torek, 3. junija ob 17. uri na Agronomski in gozdarski fakulteti, Poljanška cesta 2.
V torek 3. junija ob 20 bo na ljubljanski univerzi izredni obočna tovarna v prostorih SKUD Otocna Zupančiča govoril prof. dr. Ivo Juvantič o temi: Vatikan in njegova raznarodovalna politika v Slovenskem Primorju.

KONCERTI
Uroš Prevorsek dirigira 8. junija simfončni koncert s solistom Matijanom Lipovškom. Spored: Brahms 2. simfonija, Franck Simfončne variazije za klavir in orkester, Konjovič Kestenova gora, Liszt Preludiji, Vstopnice ob 10 do 13 v koncertni poslovalnici.
Prodajalja glasbene šole št. Vid bo v sredi 4. junija ob 17.30 v Filharmoniji. Med drugimi nastopijo tudi Cibicben v Haydnovi otroški simfoniji.

RADIO
SPORED ZA NEDELJO
Poročila ob 7.00, 12.30, 15.00, 19.00 in 22.00, 6.00-9.00 Pester; glasbeni spored vmes ob: 6.30-6.35 Pregled tiska: 7.10-7.15 Objava dnevnega sporeda; 8.00 Prijave sprejema Putniki; 8.15 Zabavne melodije; 9.00 Po naši lepi dež! — Dominki Smolek; Goriška brda; 10.00 Popularni dopoldanski kon-

ZAHVALE

Ob izgubi našega nepozabnega moža, očeta, starega očeta, brata, sestra in svaka JOSIPA RAV-LIJA, komercialista, se toplo zahvaljujemo vsem darovalcem cvetja ter vsem znancem in prijateljem, ki so ga spremlili na njegovi zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo uupravnemu vodstvu in vodstvu veterinarjev, zastopniku trboveljske klavnice in vsem dobrim znancem iz Trbovelj, Zalujoča žena Vanda z otroci.

Zahvala, Ob težki izgubi dragega moža in dobrega tečita pokoji, se najtopleje zahvaljujem vsem, ki ste ga spremlili na njegovi zadnji poti, mu darovali cvetje in z nami sočustvovali. Iskrena hvala prof. dr. Franu Zavrnku za obsevljenko besede, vsem veterinarjem, zastopniku trboveljske klavnice in vsem dobrim znancem iz Trbovelj, Zalujoča žena Vanda z otroci. 3427

Zahvala, Ob težki izgubi dragega moža in dobrega tečita pokoji, se najtopleje zahvaljujem vsem, ki ste ga spremlili na njegovi zadnji poti, mu darovali cvetje in z nami sočustvovali. Iskrena hvala prof. dr. Franu Zavrnku za obsevljenko besede, vsem veterinarjem, zastopniku trboveljske klavnice in vsem dobrim znancem iz Trbovelj, Zalujoča žena Vanda z otroci. 3427

Zahvala, Ob težki izgubi dragega moža in dobrega tečita pokoji, se najtopleje zahvaljujem vsem, ki ste ga spremlili na njegovi zadnji poti, mu darovali cvetje in z nami sočustvovali. Iskrena hvala prof. dr. Franu Zavrnku za obsevljenko besede, vsem veterinarjem, zastopniku trboveljske klavnice in vsem dobrim znancem iz Trbovelj, Zalujoča žena Vanda z otroci. 3427

Zahvala, Ob težki izgubi dragega moža in dobrega tečita pokoji, se najtopleje zahvaljujem vsem, ki ste ga spremlili na njegovi zadnji poti, mu darovali cvetje in z nami sočustvovali. Iskrena hvala prof. dr. Franu Zavrnku za obsevljenko besede, vsem veterinarjem, zastopniku trboveljske klavnice in vsem dobrim znancem iz Trbovelj, Zalujoča žena Vanda z otroci. 3427

Zahvala, Ob težki izgubi dragega moža in dobrega tečita pokoji, se najtopleje zahvaljujem vsem, ki ste ga spremlili na njegovi zadnji poti, mu darovali cvetje in z nami sočustvovali. Iskrena hvala prof. dr. Franu Zavrnku za obsevljenko besede, vsem veterinarjem, zastopniku trboveljske klavnice in vsem dobrim znancem iz Trbovelj, Zalujoča žena Vanda z otroci. 3427

Zahvala, Ob težki izgubi dragega moža in dobrega tečita pokoji, se najtopleje zahvaljujem vsem, ki ste ga spremlili na njegovi zadnji poti, mu darovali cvetje in z nami sočustvovali. Iskrena hvala prof. dr. Franu Zavrnku za obsevljenko besede, vsem veterinarjem, zastopniku trboveljske klavnice in vsem dobrim znancem iz Trbovelj, Zalujoča žena Vanda z otroci. 3427

Zahvala, Ob težki izgubi dragega moža in dobrega tečita pokoji, se najtopleje zahvaljujem vsem, ki ste ga spremlili na njegovi zadnji poti, mu darovali cvetje in z nami sočustvovali. Iskrena hvala prof. dr. Franu Zavrnku za obsevljenko besede, vsem veterinarjem, zastopniku trboveljske klavnice in vsem dobrim znancem iz Trbovelj, Zalujoča žena Vanda z otroci. 3427

Zahvala, Ob težki izgubi dragega moža in dobrega tečita pokoji, se najtopleje zahvaljujem vsem, ki ste ga spremlili na njegovi zadnji poti, mu darovali cvetje in z nami sočustvovali. Iskrena hvala prof. dr. Franu Zavrnku za obsevljenko besede, vsem veterinarjem, zastopniku trboveljske klavnice in vsem dobrim znancem iz Trbovelj, Zalujoča žena Vanda z otroci. 3427

Zahvala, Ob težki izgubi dragega moža in dobrega tečita pokoji, se najtopleje zahvaljujem vsem, ki ste ga spremlili na njegovi zadnji poti, mu darovali cvetje in z nami sočustvovali. Iskrena hvala prof. dr. Franu Zavrnku za obsevljenko besede, vsem veterinarjem, zastopniku trboveljske klavnice in vsem dobrim znancem iz Trbovelj, Zalujoča žena Vanda z otroci. 3427

Zahvala, Ob težki izgubi dragega moža in dobrega tečita pokoji, se najtopleje zahvaljujem vsem, ki ste ga spremlili na njegovi zadnji poti, mu darovali cvetje in z nami sočustvovali. Iskrena hvala prof. dr. Franu Zavrnku za obsevljenko besede, vsem veterinarjem, zastopniku trboveljske klavnice in vsem dobrim znancem iz Trbovelj, Zalujoča žena Vanda z otroci. 3427

Zahvala, Ob težki izgubi dragega moža in dobrega tečita pokoji, se najtopleje zahvaljujem vsem, ki ste ga spremlili na njegovi zadnji poti, mu darovali cvetje in z nami sočustvovali. Iskrena hvala prof. dr. Franu Zavrnku za obsevljenko besede, vsem veterinarjem, zastopniku trboveljske klavnice in vsem dobrim znancem iz Trbovelj, Zalujoča žena Vanda z otroci. 3427

